

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	148 Inari	Täyttämispvm	08.02.2023
Kaavan nimi	Kaunispään asemakaavan muutos; Kaunispään pohjoispuoli		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	02.02.2022
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	25.08.2021
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	7,0023	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	6,1873
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	7,0023

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	7,0023	100,0	5400	0,08	7,0023	5450
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	2,0599	29,4	5400	0,26	2,0599	5400
T yhteensä						
V yhteensä	3,3801	48,3	0		3,3801	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,0686	15,3			1,0686	
E yhteensä	0,4937	7,1			0,4937	50
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	7,0023	100,0	5400	0,08	7,0023	5450
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	2,0599	29,4	5400	0,26	2,0599	5400
KL-4	2,0599	100,0	5400	0,26	2,0599	5400
T yhteensä						
V yhteensä	3,3801	48,3	0		3,3801	0
VR	3,3801	100,0	0		3,3801	0
R yhteensä						
L yhteensä	1,0686	15,3			1,0686	
Kadut	0,7290	68,2			0,7290	
LP	0,3396	31,8			0,3396	
E yhteensä	0,4937	7,1			0,4937	50
E-3	0,3050	61,8			0,3050	
EMT	0,1887	38,2			0,1887	50
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA 18.8.2021

Kaunispään asemakaavan laajennus;

Kaunispään pohjoispuoli

Asemakaavan suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet

Asemakaavan laajennus on käynnistetty teknisen lautakunnan päätöksellä 5.5.2021 § 22.

Asemakaavan tavoitteena on Kaunispään asemakaava-alueen laajentaminen yleiskaavan mukaiselle matkailupalvelujen alueelle.

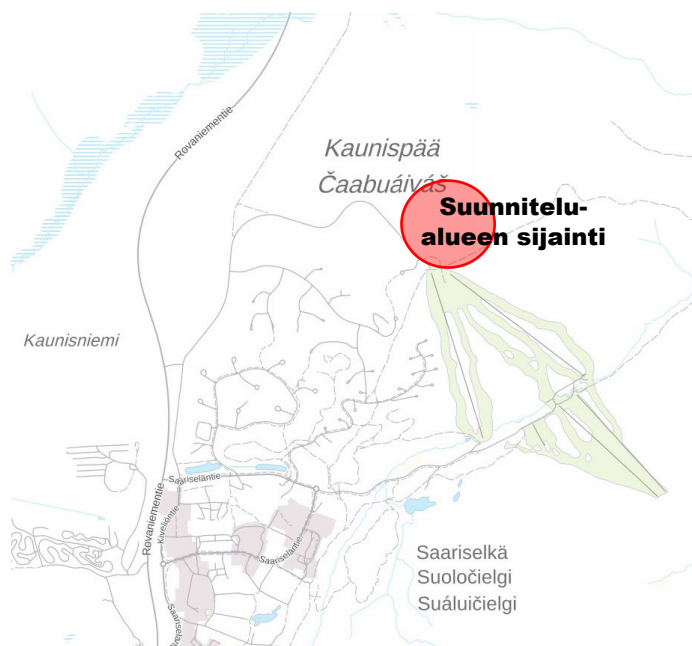
Alueelle on tarkoitus osoittaa asemakaavassa mahdollisuus hotellin sekä siihen liittyvien majoitusrakennusten rakentamiselle. Tavoitteena on 5000 k-m² rakennusoikeuden osoittaminen asemakaavaan.

Rakentaminen on tarkoitus toteuttaa maisemaan häivyttäen, julkisivut ja katot suurelta osin maa-aineksella päällystään.

Lisäksi asemakaavalla osoitetaan alue säätutka-asemalle.

Asemakaavan muutosalue

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Saariselällä Kaunispään huipulla asemakaavoitetun alueen pohjoispuolella

Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?

Kaavoituksen yhteydessä riittävän varhaisessa vaiheessa tulee laatia suunnitelma osallistumis- ja arviointimenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitellään seuraavat asiat:

1. Mihin ja mitä suunnitellaan?
2. Mitä vaikutuksia kaavalla saattaa olla ja miten vaikutuksia arvioidaan?
3. Miten ja missä vaiheessa voi vaikuttaa kaavan valmisteluun ja sisältöön sekä mistä saa tietoa kaavoituksesta?

Lähtötiedot

Maakuntakaava

Pohjois-Lapin maakuntakaava, vahvistettu 27.12.2007.

Maakuntakaavassa Saariselkä on osoitettu merkinnällä **C**; keskustatoimintojen alue.

Alueen pääkäyttömerkintä on **RM 1423**; matkailupalveluiden alue.

Ivalo – Saariselkä alue on osoitettu kaavassa matkailun vetovoima-alueeksi; **mv 8402**.

Yleiskaava

Saariselän osayleiskaavan on valtuusto hyväksynyt 10.11.2011.

Asemakaava

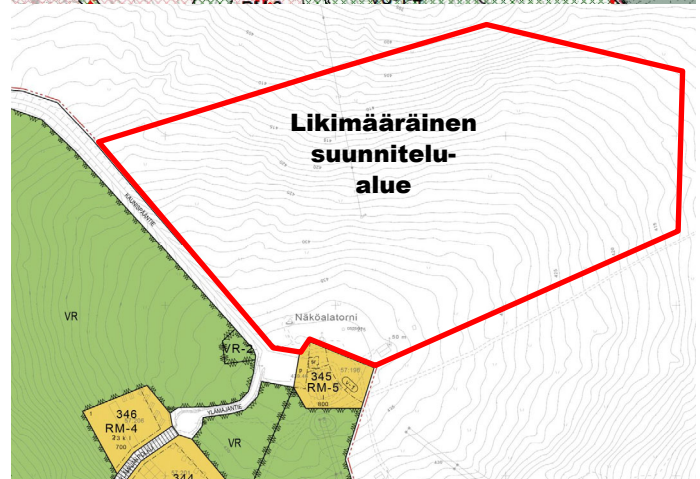
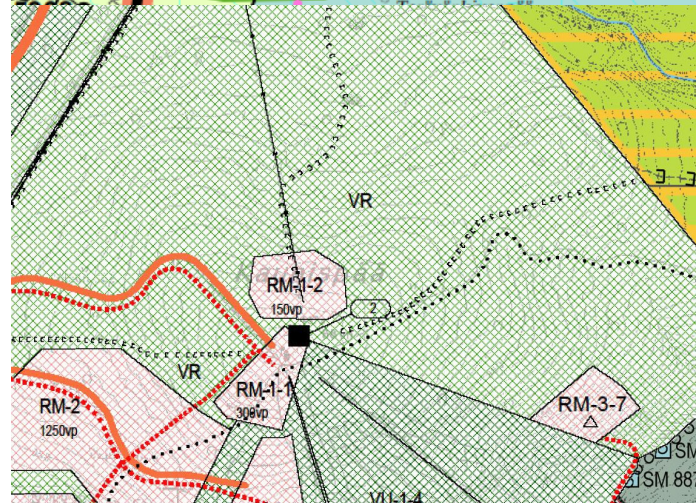
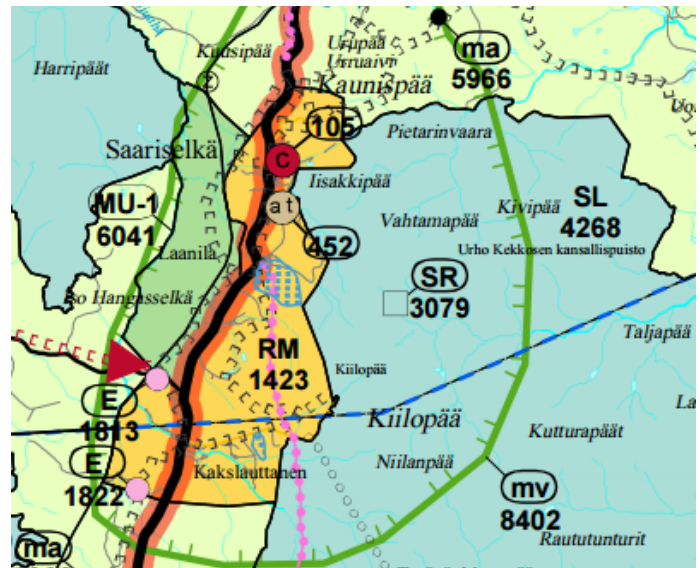
Alueella ei ole aikaisempaa asemakaavaa. Tarkoituksena on laajentaa Kaunispään asemakaava-aluetta.

Maanomistus

Alue on valtion omistuksessa.

Pohjakartta

Alueen pohjakartta on päivitetty kesällä 2020.

Vaikutusten arviointi

Asemakaavan toteuttamisen vaikutuksia arvioidaan MRL 9 §:n sekä MRA 1 §:n mukaisilla tavoilla.

Selvitetään suunnitelman yleiset vaikutukset, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen, vaikutukset maakuntakaavan sekä yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen.

Asemakaava laaditaan mahdollisia olemassa olevia selvityksiä hyödyntäen ja niitä tarvittaessa täydentäen.

Tiedottaminen

Kuulutukset, osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaluonnos sekä kaavaehdotus ovat virallisesti nähtävillä Inarin kunnanvirastolla, Piiskuntie 2, 99800 Ivalo. Asiakirjat asetetaan nähtäville myös Inarin kunnan verkkosivuille: www.inari.fi/fi/palvelut/tekniset-palvelut/kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat

Osallisille tiedotetaan kaavoituksen etenemisestä kirjeitse. Asemakaavan vaiheista ilmoitetaan paikallislehti Inarilaisessa sekä kunnan ilmoitustauluilla kunnan verkkosivulla ja kunnantalolla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa ja ne viranomaiset tai yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisia ovat mm.:

- ♦ *Alueen maanomistajat*
- ♦ *Viranomaiset:*
 - Lapin ELY-keskus*
 - Lapin liitto*
 - Saamelaismuseum Siida*
 - Saamelaiskäräjät*
 - Ympäristöyksikkö*
 - Arktisen Lapin ympäristönsuojelu*
 - Rakennusvalvonta*
 - Lapin pelastuslaitos*
- ♦ *Muut:*
 - Tunturiverkko Oy*
 - Inarin Lapin Vesi Oy*
 - Ivalon paliskunta*

Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta kaavoituksen aikana.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisneuvottelu pidetään tarvittaessa. Keskeisiltä viranomaisahoilta pyydetään lausunnot kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen tullessa nähtäville.

Kaavan eteneminen ja aikataulutavoite

KÄYNNISTYSVAIHE MRL 51 §

Tekninen lautakunta on tehnyt päätöksen asemakaavan laajennuksesta 5.5.2021 § 22

VIREILLETULO ja VALMISTELU MRL 62 ja 63 §, MRA 30§

Asemakaavasta laaditaan syksyn 2021 aikana **OAS** ja **kaavaluonnos**, joka on nähtävillä 30 päivää. Kaavaluonnoksesta on mahdollisuus esittää mielipiteensä.

KAVAEHDOTUS MRL 65 §, MRA 27§

Valmistelun aikana saadun palautteen pohjalta laaditaan **kaavaehdotus**, joka pyritään saamaan yleisesti nähtäville alkuvuodesta 2023.

Kaavaehdotus nähtävillä 30 päivää. Ehdotusvaiheessa kaavasta tiedotetaan kirjein maanomistajille ja lausuntopyynnöt lähetetään viranomaisille ja muille yhteistyötahoille. Nähtävilläolosta ilmoitetaan Inarilaisessa ja kunnantalon ilmoitustaululla.

Mahdollisuus lausuntoihin ja muistutuksiin.

HYVÄKSYMINEEN JA VOIMAANTULO MRL 52 §

Asemakaavan hyväksymisestä päättää kunnanvaltuusto. Asemakaavan odotetaan olevan hyväk-symiskäsittelyssä 2023.

Lisätietoja

Inarin kunta / Tekninen osasto
Piiskuntie 2 / 99800 Ivalo

Venla Jomppanen, kaavoitusinsinööri
puh. 040 621 3823
sähköposti: etunimi.sukunimi@inari.fi

Palaute

Palautteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavoituksesta voi toimittaa kaavanlaatijalle.

Yleisosoite kaavoitusasioissa:
kaavoitus@inari.fi

SAARISELKÄ, KAUNISPÄÄN HUIPPU, LISÄALUE

LUONTOSELVITYS

Maire Puikko, luontokartoittaja
31.8.2021

1. ALUEEN KUVAUS

Kartoitettava alue sijaitsee noin puolitoista kilometriä Saariselältä pohjoiseen Kaunispään huipulla ja käsittää noin 17 hehtaarin suuruisen tunturinrinteen. Kaunispää on 438 metriä korkea tunturi ja UK-kansallispuistoon on sieltä matkaa myös noin puolitoista kilometriä kaakkoon.

Kartoitettava alue sijaitsee Kaunispään Huippu-ravintolan ja näköalatornin länsipuolella ja alueen malli on neliömäinen siten, että länsiraja noudattaa pohjois-etelä suuntaista sähkölinjaa 420 metrin matkalla, eteläraja on ensin länsi-itäsuuntainen 320 metrin pituisena jonka jälkeen suunta kääntyy koilliseen ja yhtyy etelä-pohjoinen suuntaiseen 220 metrin pituiseen itärajaan. Pohjoisrajan pituus on 530 metriä ja kiinnittyy länsirajan sähkölinjaan.

Koko alue on pohjois-itä suuntaan laskevalla avoimella tunturinrinteellä jossa maastosta nousee esille vain yksittäisiä, yleensä alle metrin korkuisia, mäntyjä ja katajia sekä läpi alueen kulkevien reittien reittimerkit.

Kartoitettavan alueen ulkopuolella lounaassa on Kaunispään huipun ravintolarakennus, kaksi mastoa, kolmiomittastorni opastetuluineen ja pieni pyöröhirsirakennus. Asfaltoitu Kaunispääntie päättyy huipun ravintolan edessä olevalle parkkipaikalle ja sen pohjoispuolelta lähtee kaksi merkittyä moottorikelkkareittiä, joista toinen kulkee kartoitettavan alueen läpi sen keskipaikkeilla lounas-koillissuuntaisena. Parkkipaikan eteläpuolelta lähtee hiekoitettu retkeilyreitti-hiihtolatu lounaasta itään kulkevana ja se on merkitty 30 metrin välein pystytetyin metallitolpin.

Alueen ulkopuolella sijaitsevan pyöröhirsirakennuksen läheltä lähtee mönkijäura joka jatkuu kartoitettavan alueen sisälle kohti itää. Se päättyy noin 50 metrin jälkeen tunturinrinteeseen ja siitä kohtaa lähtee polku etelän suuntaan yhtyen hiekkapohjaiseen retkeilyreittiin lounaaiskulmassa. Tälle osalle aluetta on muodostunut useampiakin polkuja, kun ravintolassa asioivat ovat käyneet ihailemassa maisemia ja osa on jopa nostellut kiviä pieniksi keoiksi.

Kaunispään huipulta on hienot näkymät pohjoiseen ja Kaunispään tunturimaisemat onkin ehdolla uutena kohteena valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Ensimmäisen rajausehdotukseen teki vuonna 2015 MAPIO-työryhmä, jota esitystä Ympäristöministeriö täydensi vuonna 2020, mutta siinä Kaunispään tunturimaisemat – Čáppoaivvi duottarduovdagat -kohteelle ei tullut muutosta MAPIO-työryhmän esittämään.

2. KARTOITUSMENETELMÄ JA -AIKA

Alue kartoitettiin kävelemällä maasto läpi 25.8.2021. Vaikka kasvien parhain kukkimisaika olikin jo ohitse, olivat kasvit vielä hyvin tunnistettavissa. Lisäksi 30.8.2021 käytiin tarkastamassa muutama epäselväksi jäänyt kohta.

Luontotyyppien ja kasvilajien lisäksi maastokarttaan merkittiin muut alueelta löytyvät yksityiskohdat.

Myöhemmin sisätyönä tehtiin yhdistetty kasvillisuus- ja arvokkaat elinympäristöt -kartta ja kirjoitettiin sanallinen luontoselvitys.

Tämä luontoselvitys koskee vain kasvillisuutta, erillistä sienikartoitusta ei mielestäni tarvita alueen karuuden vuoksi ja siksi että uhanalaiset sienet ovat pääasiassa rehevimpien alueiden sieniä ja ne alueet tulevat jo kasvillisuuden perusteella luokitelluiksi arvokkaiksi elinympäristöiksi.

Erillistä lintuselvitystä ei voitu kartoitustyön myöhäisen toimeksiannon vuoksi tehdä, mutta maastossa tarkkailtiin myös mahdollisia lintujen esiintymisiä.

3. KASVILLISUUS

Alue kuuluu metsätyypiluokittelussa joutomaihin, koska se on pääosin täysin puuton ja vain siellä täällä kasvaa yksittäinen alle metrin korkuinen kituva männyntaimi tai koivu. Myös alle metrin korkuista katajaa kasvaa harvakseltaan. Joutomaissa alue kuuluu alaluokkaan avotunturit, joissa vain matala, yleensä talvella lumen suojaan jäävä kasvipeite tulee toimeen.

Ylimmällä osalla kartoitettavaa aluetta maata myöten kasvavat vaivaiskoivut, mustikat, juolukat, puolukat, variksenmarjat ja kanervat muodostavat tyypillisimmän kasvuston. Paikoin variksenmarja muodostaa mattomaista paksua kasvustoa, paikoin on pieniä pelkkää jäkälää tai sammalta kasvavia hiekalla tai mustalla maalla olevia laikkuja. Tunturikasveista riekonmarja, kurjenkanerva, tunturivihvilä, tunturilieko ja pohjanriidenlieko ovat yleisimpiä, mutta myös vähän sielikköä ja tunturisaraa löytyy. Paikoin kasvaa vähäisenä heinistä jäkkiä, itiökasveista pohjankeltaliekoa ja putkilokasveista metsätähteä, vanamoja ja kultapiiskua. Sammalista yleisimpinä kasvavat seinäsammal, kynsisammal, karhunsammal ja rassisammal sekä jäkälistä yleisimpinä poronjäkälä, tinajäkälä, pikarijäkälä ja pohjankorvajäkälä. Moottorikelkka- ja retkeilyreittien varteen on levinnyt heinistä mm. nurmilauhaa ja tähkäpiippoa.

Pohjoiseen viettävällä rinteellä on pieniä kuoppia jotka ovat luultavasti syntyneet lumen sulamisvesien juoksu-uomina ja näissä kuopissa ja uomissa kasvaa runsaana rassisammalta.

Kartoitettavan alueen ulkopuolella sijaitsevan Huippu-ravintolan ja kolmiomittaustornin ympärillä on maasto kulunut ja luonnontilaiset kasvit väistyneet. Tämä luonnontilaiselta kasvistoltaan muuttunut alue ulottuu kartoitettavan alueen lounaisnurkkaan ja siellä kasvaa tiheänä nurmilauhaa, rönsyrölliä, siankärsämöä, nurmipiippoa, siniheinää, heinätähtimöä, ojakärsämöä ja tunturisyysmaitiaista.

4. ARVOKKAAT ELINYMPÄRISTÖT JA SUOJELLUT LAJIT

1) Luonnonsuojelulakikohteet

Alueelta löytyi luonnonsuojelulain mukaan rauhoitetun tunturisopulin (*Lemmus lemmus*) tuoreita papanoita alueen pohjoisosalla kohdissa joissa paksummassa turvekerroksessa on sopulin pesäaukkoja. Alueella voi esiintyä muita rauhoitettuja lajeja mm. perhos-, kovakuoriais- tai jäkälälajeja, mutta asiantuntemukseni ei riitä niiden kartoittamiseen.

Keräkurmitsa (*Charadrius morinellus*), joka uhanalaisuusluokituksessa kuuluu luokkaan VU (= vaarantuneet), äänteli Kaunispään rinteellä kauniina tyynen aurinkoisena päivänä 25.8.2021. VU-luokitus merkitsee että lajiin kohdistuu suuri uhka hävitä luonnosta keskipitkällä aikavälillä. Keräkurmitsa on myös EU:n Lintudirektiivin liitteen I laji. Lintudirektiivin liite I käsittää lintulajit jotka ovat yhteisön tärkeinä pitämiä lajeja ja näiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000-alueverkosto).

2) Metsälakikohteet

Koko kartoitettava alue kuuluu kivennäismaiden joutomaihin ja on siten metsälain mukainen arvokas elinympäristö.

3) Uhanalaiset luontotyyppikohteet

Kaunispään lisäalueen tunturikoivikot ja tunturikankaat kuuluvat Suomen ympäristökeskuksen vuonna 2018 tekemän luontotyyppien arvioinnin mukaisiin uhanalaisiin luontotyypeihin. Karttaan nämä uhanalaiset luontotyyppikohteet on merkitty kirjaimin **A**, **B** ja **C**.

A. Tunturikoivikoiksi lasketaan ne kivennäismailla olevat alueet, joilla tunturikoivun korkeus on vähintään kaksi metriä, puuston latvuspeittävyys on vähintään 10 % ja tunturikoivun osuus latvuspeittävydestä on vähintään 70 %.

Kartoitettavalla alueella Kaunispään kaakkoisrinteellä on tunturikoivikko, joka kuuluu luokkaan Variksenmarja-jäkälä-seinäsammas-tunturikoivikko, ja se on uhanalainen määritelmällä VU (= vaarantunut). Monirunkoisten tunturikoivuryhmien keskikorkeus on noin 3-4 metriä ja harvassa pensaskerroksessa on katajaa. Variksenmarja on valtalaji mutta myös mustikkaa ja puolukkaa on kohtalaisesti. Karttaan tunturikoivikko on väritetty vihreällä värillä.

B. Tunturikankaat ovat puuttomia tai lähes puuttomia. Kasvillisuutta luonnehtii puuttomuuden lisäksi varpuvaltaisuus. Tunturikankaat luokitellaan eri luontotyypeihin valtavarvun mukaan, joita karuilla tunturikankailla ovat variksenmarja, vaivaiskoivu, mustikka, tunturikurjenkanerva, kanerva ja liekovarpio.

Kartoitettava alue on suurimmalta osin puutonta tunturikangasta, alaluokituksestaan Variksenmarjakangasta tai Vaivaiskoivukangasta, jotka molemmat ovat uhanalaisia määritelmällä NT (= silmälläpidettävä). Karttaan

tunturikankaat on väritetty keltaisella vaakaraidoituksella.

C. Tunturikankaiden alaluokitus Tuulikankaat (tuulenpieksämäkankaat) sijaitsevat talvisin paljailla, ohuen jääkerroksen tai erittäin ohuen lumivaipan peittämällä paikoilla. Riekonmarja, sielikkö ja variksenmarja ovat valtavarpuja tuulikankailla.

Kartoitettavalla kohteella on Kaunispään ylimmillä rinteillä tuulenpieksämiä kohoumia ja kumpareita, joissa kasvillisuus on aukkoista ja maanmyötäistä. Tuulisimmilla paikoilla on paljastunut jopa mineraalimaata. Varvusto on matalaa ja sen korkeus on noin 5 cm. Tuulenpieksämäalueet ovat uhanalaisia määritelmällä VU (= vaarantunut). Karttaan Kaunispään pienialaiset tuulenpieksämäkankaiden laikut on merkitty punaisilla ympyröillä.

4) Arvokkaat maisemakohteet

Kaunispään tunturimaisemat - Čáppoaivvi duottarduovdagat on asetettu ehdolle uutena kohteena valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Ympäristöministeriön kuuleminen kohteista järjestettiin 24.11.-31.12.2020 ja Kaunispään tunturimaisemat on ehdotuksessa numero 170.

Ympäristöministeriö asetti 5.5.2010 valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin ohjausryhmän (MAPIO-työryhmän), joka laati alueellisten inventointien perusteella esityksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi. Tätä esitystä Ympäristöministeriö täydensi vuonna 2020 mutta siinä Kaunispään tunturimaisemat-kohteelle ei tullut muutosta MAPIO-työryhmän esittämään.

Kaunispään tunturimaisemat on ehdolla uutena kohteena valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ja se käsittää tunturialueita valtatie 4:n niin länsi kuin itäpuolelta välillä Harripää-Kuukkelilampi. Alueen sisällä ovat Kuusipää, Kaunispää, Urupää, Palopää, Iisakkipää ja alue on länsi-itäsuunnassa noin 15 kilometrin levyinen ja pohjois-etelä suunnassa noin 7,5 kilometrin pituinen. Alueen eteläraja kulkee Saariselän matkailualueen keskeltä ja pinta-alaltaan se on 8 098 hehtaaria.

Kuvaus Kaunispään tunturimaisemat -kohteesta löytyy Ympäristöministeriön sivulta <https://ym.fi> > maisemakuuleminen. Alla on tämä kuvaus lyhennettynä:

"Tunturien lakialueet nousevat yli 400 metrin korkeuteen merenpinnasta ja alue on merkittävää vedenjakajaseutua. Maaperä on moreenia ja alueella sijaitsevat saksalaisten sotilaiden konekivääripesäkkeitä ja muita puolustusrakennelmia. Lisäksi Kaunispää on kuulunut Lapin palovartioiden verkostoon ja sen laella on ollut tähystystorni, joka sittemmin on purettu ja sen paikalle on rakennettu vuonna 2011 noin 7,5 metriä korkea näkötorni. Tornin yhteyteen asetetut opastetaulut kertovat Suomen kolmiomittauksen ja kartoituksen vaiheista.

Kaunispää on vakiintunut suosituksi matkailukohteeksi, jonka laelle Lapin Matkailijayhdistys rakennutti vuonna 1954 tunturikahvilan. Alkujaan sen yhteydessä oli myös majoitustiloja. Nykyisin Kaunispään etelärinteillä on runsaasti Saariselän matkailukeskukseen liittyvää loma-asutusta. Uudet rakennukset sijoittuvat perinteisen asutusrakenteen vastaisesti puurajan

yläpuolelle ja erottuvat maisemassa selvästi.

Kaunispää on maisemallisesti merkittävä tunturi, jolta avautuvat selkeällä säällä edustavat näkymät joka suuntaan. Kaukomaisemassa voi nähdä Saariselän avoimen, laajapiirteisen tunturiylängön muuttuvan pohjoisessa vesistöjen rikkomaksi, havumetsäpeitteiseksi vaaramaisemaksi. Parhaimmillaan tunturin laelta aukeaa näkymiä Venäjälle saakka. Alueen lähimaisemaa hallitsevat puuttomat tunturien laet, jotka vaihettuvat alaspäin mentäessä vaivais- ja tunturikoivukasvustoksi ja edelleen tiheiksi kynttiläkuusikoiksi sekä koivua ja mäntyä kasvaviksi jokilaaksometsiköiksi.

Saariselän matkailukeskus on levinnyt Kaunispään rinteille, joille on rakennettu loma-asutusta perinteisen rakennusrajan yläpuolelle. Kaunispään itä- ja etelärinteet sekä niitä vastapäätä sijaitsevat lisakkipään pohjoisrinteet on raivattu laskettelurinteiksi, jotka hallitsevat alueen lähimaisemaa.

Kaunispään tunturimaisemat edustavat Metsä-Lapin tunturiseudun luontoa ja Saariselän laajaa tunturiylänköä. Maisema-alueen maisemalliset arvot perustuvat laajoihin yhtenäisiin tunturinäkymiin sekä vaikuttaviin luontokohteisiin. Alueelta löytyy monipuolisesti merkkejä peuranpyynnistä, poronhoidosta, kullankaivuusta, Lapin tiestön kehittymisestä, sotahistoriasta ja palovartiointista. Uusimpana kerrostumana Kaunispään tunturimaisemassa näkyy matkailun vakiintuminen paikallisesti ja maakunnallisesti huomattavaksi elinkeinoksi.”

Menesjärvellä 31.8.2021

Maire Puikko

LIITE Kasvillisuus- ja arvokkaat elinympäristöt -kartta

LÄHTEET

Finlex-Valtio säädöstietopankki: <http://www.finlex.fi> > Lainsäädäntö > Säädökset alkuperäisinä > 2002 > 9/2002. Luettu 30.8.2021.

Finlex-Valtion säädöstietopankki: <http://www.finlex.fi> > Metsälaki 12.12.1996/1093

Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. ja Tonteri, T. 2013. Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus. 192 s.

Kontula T. ja Raunio A. (toim.) Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2 - Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 1/2018, Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö. Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4819-4>

<https://ym.fi> > maisemakuuleminen. Luettu 30.8.2021.

SAARISELKÄ, KAUNISPÄÄN HUIPPU, LISÄALUE

KASVILLISUUSKARTTA

Kasvillisuus:

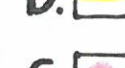
- Tunturikoivikko
- Joutomaa: Avotunturi
- Kasvillisuudeltaan luonnontilasta muuttunutta aluetta

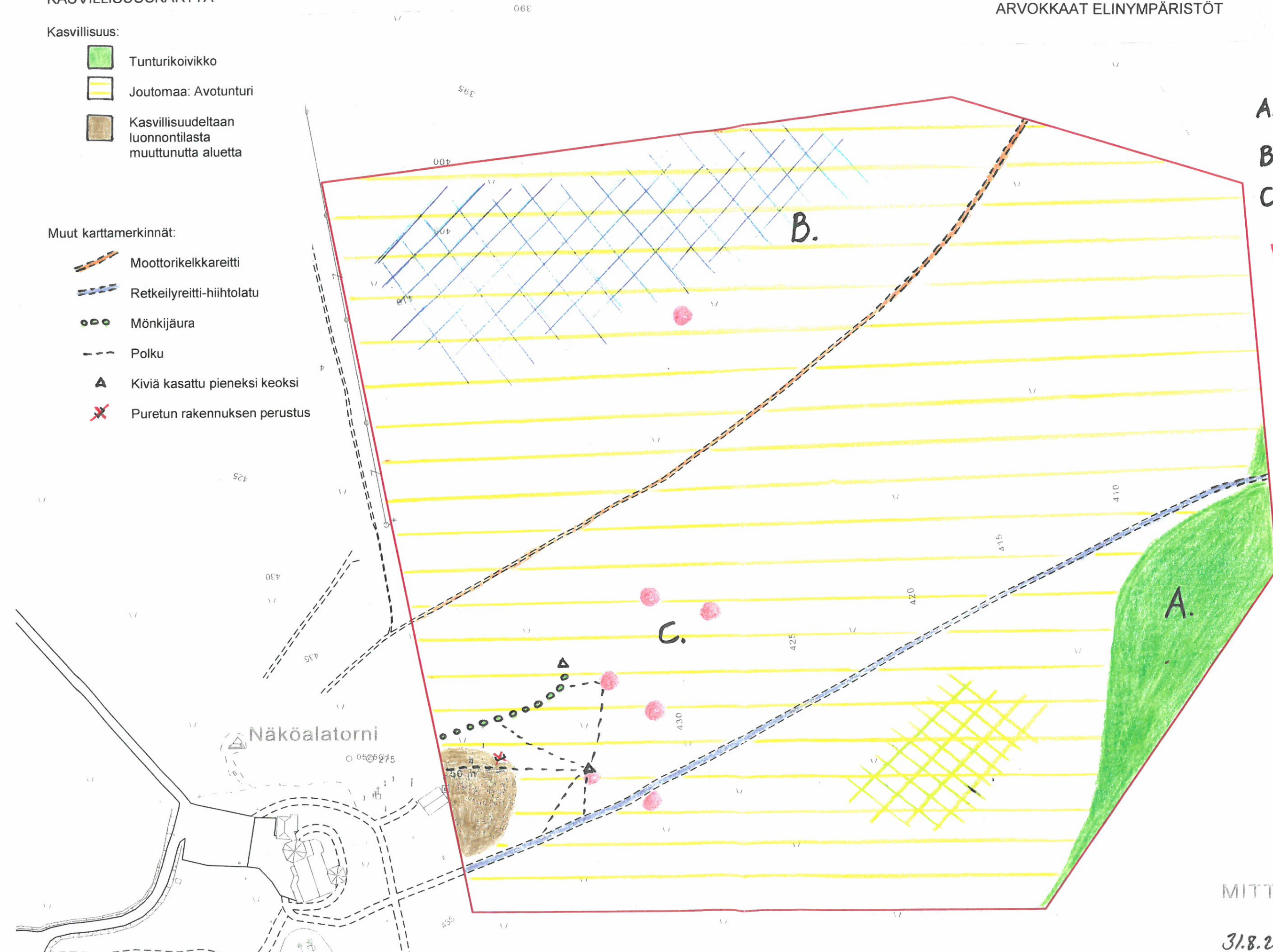
Muut karttamerkinnot:

- Moottorikelkkareitti
- Retkeilyreitti-hiihtolatu
- Mönkijäura
- Polku
- Kiviä kasattu pieneksi keoksi
- Puretun rakennuksen perustus

SAARISELKÄ, KAUNISPÄÄN HUIPPU, LISÄALUE

ARVOKKAAT ELINYMPÄRISTÖT

- Rauhoitettu eläinlaji, Tunturisopuli LSL
- Uhanalainen, Lintudirektiiv I -liitteen laji, Keräkurmitsa VU
- A. Uhanalainen luontotyyppi, Tunturikoivikko VU
- B. Uhanalainen luontotyyppi, Tunturikangas NT
- C. Uhanalainen luontotyyppi, Tuulikangas VU
- Kivennäismaan joutomaa ML

MITTAKAAVA 1:2000

31.8.2021 M. P. P. P.

SAARISELKÄ, KAUNISPÄÄN HUIPPU

LUONTOSELVITYS

Maire Puikko, luontokartoittaja
16.9.2016

1. ALUEEN KUVAUS

Kartoitettava alue sijaitsee noin puolitoista kilometriä Saariselältä pohjoiseen Kaunispään huipulla ja käsittää noin 16 hehtaarin suuruisen tunturinrinteen. Kaunispää on 438 metriä korkea tunturi ja UK-kansallispuistoon on sieltä matkaa myös noin puolitoista kilometriä kaakkoon.

Kartoitettavan alueen malli on viuhkamainen siten, että tyvi on Kaunispään huipun ravintolassa ja viuhka laajenee pohjoiseen päin Kaunispään rinnettä alaspäin. Länsirajana on asfaltoitu Kaunispääntie, itärajana huipulta koilliseen lähtevä hiekkapohjainen tie ja pohjoisessa raja kulkee avotunturissa laajana kaarena.

Koko alue on pohjoiseen päin laskevalla avoimella tunturinrinteellä jossa maastosta nousee esille keskiosasta lähtevä sähkölinja ja läpi alueen kulkevien moottorikelkkareittien reittimerkit.

Kartoitettavan alueen sisällä on Kaunispään huipun ravintolarakennus, kaksi mastoa, kolmiomittastorni opastetauluineen, pieni pyöröhirsirakennus ja puretun rakennelman betoniperustus. Asfaltoitu Kaunispääntie päättyy huipun ravintolan edessä olevalle parkkipaikalle ja ravintolarakennusta kiertää hiekkapohjainen ajotie.

Ravintolarakennusta ollaan parhaillaan laajentamassa ja rakennustarvikkeita on läjitettynä ravintolan takana sijaitsevalle parkkipaikalle.

Pyöröhirsirakennuksen läheltä lähtee mönkijäura joka päättyy pian tunturinrinteeseen ja siitä kohtaa lähtee polku etelän suuntaan yhtyen itärajan hiekkapohjaiseen tiehen.

Kaunispään huipulta on hienot näkymät pohjoiseen ja Kaunispään tunturimaisemat onkin valittu valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajausehdotukseen 2015 (MAPIO-työryhmän ehdotus).

2. KARTOITUSMENETELMÄ JA -AIKA

Alue kartoitettiin kävelemällä maasto läpi heinäkuun lopussa 2016 kasvien parhaimpaan kukkimisaikaan ja lisäksi 24.8. käytiin tarkastamassa muutama epäselväksi jäänyt kohta. Metsä- ja suotyyppien, puuston ja kasvilajien lisäksi maastokarttaan merkittiin muut alueelta löytyvät yksityiskohdat.

Myöhemmin sisätyönä tehtiin kasvillisuus- ja arvokkaat elinympäristöt -kartta ja kirjoitettiin sanallinen luontoselvitys.

Tämä luontoselvitys koskee vain kasvillisuutta, erillistä sienikartoitusta ei

mielestäni tarvita alueen karuuden vuoksi ja siksi että uhanalaiset sienet ovat pääasiassa rehevimpien alueiden sieniä ja ne alueet tulevat jo kasvillisuuden perusteella luokitelluiksi arvokkaiksi elinympäristöiksi.

3. KASVILLISUUS

Metsätyypiltään alue kuuluu metsätyypiluokittelussa joutomaihin, koska se on pääosin täysin puuton ja vain siellä täällä kasvaa yksittäinen kituva mänty tai koivu. Joutomaissa alue kuuluu alaluokkaan avotunturit, joissa vain matala, yleensä talvella lumen suojaan jäävä kasvipeite tulee toimeen.

Ylimmällä osalla kartoitettavaa aluetta maata myöten kasvavat vaivaiskoivut, mustikat, juolukat, puolukat, variksenmarjat ja kanervat muodostavat tyypillisimmän kasvuston. Tunturikasveista riekonmarja, verkkolehtipaju, kurjenkanerva, tunturivihvilä ja riidenlieko ovat yleisimpiä, mutta myös vähän sielikköä ja tunturisaraa kasvaa paikoin.

Huipun ravintolan ja kolmiomittaustornin ympärillä on maasto kulunut ja luonnontilaiset kasvit väistyneet. Tilalle on kulkeutunut nurmilauhaa ja tunturilauhaa sekä syysmaitiaista. Lisäksi hiekkatien viereen on läjitetty maata jossa kasvaa tunturien laelle epätyypillisiä kasveja nokkosta, niittyleinikkiä, juolavehnnää, pihasauniota ja peltohanhikkia.

4. ARVOKKAAT ELINYMPÄRISTÖT JA SUOJELLUT LAJIT

Alueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain mukaan suojeltuja luontotyyppejä eikä rauhoitettuja kasvilajeja. Alueella voi esiintyä muita rauhoitettuja lajeja mm. perhos-, kovakuoriais- tai jäkälälajeja, mutta asiantuntemukseni ei riitä niiden kartoittamiseen.

Linnuista alueelta löytyi Suomessa nykyään erittäin uhanalainen räystäspääsky (*Delichon urbicum*). Vuoden 2015 luokituksessa räystäspääsky on saanut luokituksen EN, erittäin uhanalainen, ja se merkitsee että lajiin kohdistuu erittäin suuri uhka hävitä luonnosta lähitulevaisuudessa. Räystäspääsky rakentaa pesänsä rakennusten räystäiden alle ja on ihmisasutuksen lähellä viihtyvä laji. Muutamia pääskyjä lensi Kaunispään ravintolarakennuksen räystäiden alta ja ne kävivät tunturin rinteellä pienessä mutalammikossa.

Kaksi keräkurmitsaa (*Charadrius morinellus*), jotka uhanalaisuusluokituksessa kuuluvat luokkaan VU, vaarantuneet, löytyi Kaunispään rinteeltä ruokailemassa 24.8. kauniina aurinkoisena päivänä. VU-luokitus merkitsee että lajiin kohdistuu suuri uhka hävitä luonnosta keskipitkällä aikavälillä. Keräkurmitsa on myös EU:n Lintudirektiivin liitteen I laji. Lintudirektiivin liite I käsittää lintulajit jotka ovat yhteisön tärkeinä pitämiä lajeja ja näiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000-alueverkosto).

Alueelta ei löytynyt metsälain mukaisia arvokkaita elinympäristöjä.

Kaunispään tunturimaisemat on valittu valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajausehdotukseen 2015. Ympäristöministeriö asetti 5.5.2010 valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin ohjausryhmän (MAPIO-työryhmän), joka on laatinut alueellisten inventointien perusteella esityksen valtakunnallisesti arvokkaiksi maisema-alueiksi.

Kaunispään tunturimaisemat on ehdolla uutena kohteena ja alue-ehdotus käsittää tunturialueita valtatie 4:n niin länsi kuin itäpuolelta välillä Harripää-Kuukkelilampi. Alueen sisällä ovat Kuusipää, Kaunispää, Urupää, Palopää, lisakkipää ja alue on länsi-itäsuunnassa noin 15 kilometrin levyinen ja pohjois-etelä suunnassa noin 7,5 kilometrin pituinen. Alueen eteläraja kulkee Saariselän matkailualueen keskeltä ja pinta-alaltaan se on 8 098 hehtaaria.

Seuraavat tekstit ovat MAPIO-työryhmän ehdotuksesta, lyhennettynä sivulta www.ym.fi/maisemakuuleminen.

Tunturien lakialueet nousevat yli 400 metrin korkeuteen merenpinnasta ja alue on merkittävää vedenjakajaseutua. Maaperä on moreenia ja alueella sijaitsevat saksalaisten sotilaiden konekivääripesäkkeitä ja muita puolustusrakennelmia. Lisäksi Kaunispää on kuulunut Lapin palovartioiden verkostoon ja sen laella on ollut tähtystystorni, joka sittemmin on purettu ja sen paikalle on rakennettu vuonna 2011 noin 7,5 metriä korkea näkötorni. Tornin yhteyteen asetetut opastetaulut kertovat Suomen kolmiomittauksen ja kartoituksen vaiheista.

Kaunispää on vakiintunut suosituksi matkailukohteeksi, jonka laelle Matkailijayhdistys rakennutti vuonna 1954 tunturikahvilan. Alkujaan sen yhteydessä oli myös majoitustiloja.

Kaunispää on maisemallisesti merkittävä tunturi, jolta avautuvat selkeällä säällä edustavat näkymät joka suuntaan. Kaukomaisemassa voi nähdä Saariselän avoimen, laajapiirteisen tunturiylängön muuttuvan pohjoisessa vesistöjen rikkomaksi, havumetsäpeitteiseksi vaaramaisemaksi. Parhaimmillaan tunturin laelta aukeaa näkymiä Venäjälle saakka. Alueen lähimaisemaa hallitsevat puuttomat tunturien laet, jotka vaihtelevat alaspäin mentäessä vaivais- ja tunturikoivukasvustoksi ja edelleen tiheiksi kynttiläkuusikoiksi sekä koivua ja mäntyä kasvaviksi jokilaaksometsikoiksi.

Saariselän matkailukeskus on levinnyt Kaunispään rinteille, joille on rakennettu loma-asutusta perinteisen rakennusrajan yläpuolelle. Kaunispään itä- ja etelärinteet sekä niitä vastapäätä sijaitsevat lisakkipään pohjoisrinteet on raivattu laskettelurinteiksi, jotka hallitsevat alueen lähimaisemaa.

Arvioinnissaan MAPIO-työryhmä toteaa että Kaunispään tunturimaisemat edustavat Metsä-Lapin tunturiseudun luontoa ja Saariselän laajaa tunturiyläntä. Maisema-alueen maisemalliset arvot perustuvat laajoihin yhtenäisiin tunturinäkymiin sekä vaikuttaviin luontokohteisiin. Alueelta löytyy monipuolisesti merkkejä peuranpyynnistä, poronhoidosta, kullankaivuusta, Lapin tiestön kehittämisestä, sotahistoriasta ja palovartioiden historiaa. Uusimpana kerrostumana Kaunispään tunturimaisemassa näkyy matkailun vakiintuminen paikallisesti ja maakunnallisesti huomattavaksi elinkeinoksi.

Ympäristöministeriö pyysi lausuntoja MAPIO-työryhmän ehdotuksista 18.1.-

19.2.2016 ja asian käsittely on etenemässä siten että seuraavaksi pidetään neuvottelut kuntien kanssa (tieto saatu Maankäyttö- ja rakennuslakipäivillä Oloksella 8.9.2016).

5. MUITA HUOMIOITA

Tarkistuskäynnilläni 24.8. tapasin pariskunnan joka kiinnostui työstäni ja he kehuivat, että juuri tämän Kaunispään luonnontilaisena olevan rinteeseen ja sieltä avautuvan näkymän vuoksi tunturin nimessä on kaunis-sana. He pyysivät liittämään luontoselvitykseen tämän oman kommenttinsa ja toivomuksensa että rinne säilyisi rakentamattomana.

Menesjärvellä 16.9.2016

Maire Puikko

LIITE Kasvillisuus- ja arvokkaat elinympäristöt -kartta

SAARISELKÄ, KAUNISPÄÄN HUIPPU

Kasvillisuuskartta

- Joutomaa: avotunturi
- Kasvillisuudeltaan luonnontilasta muuttunutta aluetta
- Maanläjitysalue

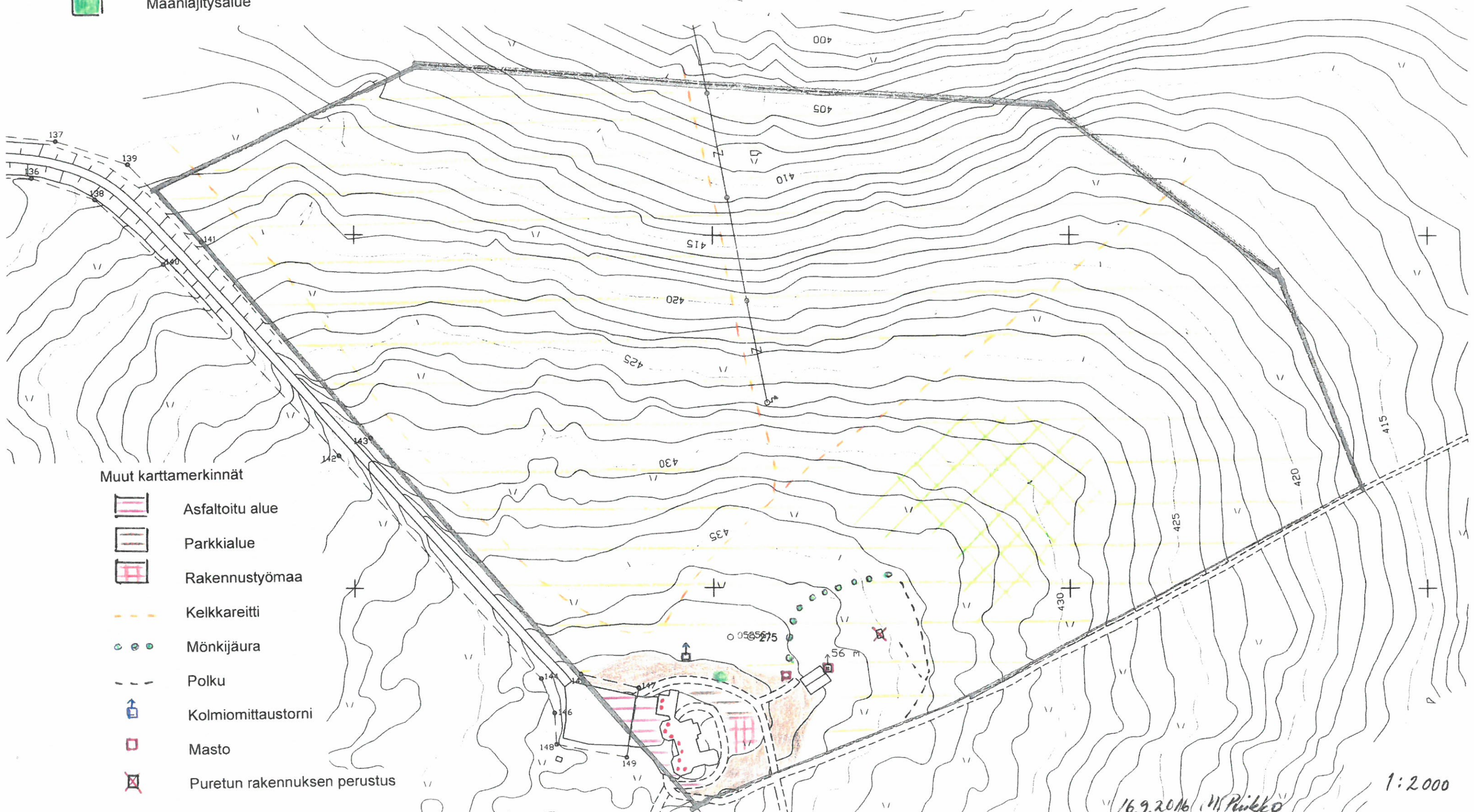
SAARISELKÄ, KAUNISPÄÄN HUIPPU

Arvokkaat elinympäristöt

- Uhanalainen, Lintudirektiivin I-liitteen laji, keräkurmitsa
- Erittäin uhanalainen lintulaji, räystäspääsky

Muut karttamerkinnot

- Asfaltoitu alue
- Parkkialue
- Rakennustyömaa
- Kelkkareitti
- Mönkijäura
- Polku
- Kolmiomittaustorni
- Masto
- Puretun rakennuksen perustus

1:2000

16.9.2016 M. Piikkiö

Kaunispään asemakaavan muutos ja laajennus; Kaunispään pohjoispuoli

Kaunispään pohjoispuolen asemakaavan muutoksen ja laajennuksen valmisteluaineisto oli nähtävillä 17.11-17.12.2021.

Lausuntoa kaavaluonnoksesta pyydettiin seuraavilta tahoilta:

1. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
2. Metsähallitus
3. Saamelaismuseum Siida
4. Inarin kunnan rakennusvalvonta
5. Inarin kunnan terveydensuojeluviranomainen
6. Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
7. Lapin liitto
8. Lapin pelastuslaitos
9. Saamelaiskäräjät
10. Ivalon paliskunta
11. Paliskuntain yhdistys
12. Inarin Luonnonystävät ry
13. Inarin Lapin Vesi Oy
14. Tunturiverkko Oy
15. Telia Oyj

Kaavaluonnoksesta jätettiin 9 lausuntoa:

1. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
2. Lapin liitto
3. Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
4. Saamelaismuseum Siida
5. Metsähallitus Kiinteistökehitys
6. Saamelaiskäräjät
7. Paliskuntain yhdistys
8. Inarin Luonnonystävät ry
9. Telia Oyj

Valmisteluaineistosta saadut lausunnot tiivistettynä, sekä vastineet niihin:

1. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 24 §:n mukaan alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Kaavaselostusluonnoksen kappaleessa 6.7. on lyhyesti kuvattu, miltä osin asemakaavamuutos edistää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. ELY-keskuksen käsityksen mukaan kyseessä

olevaa asemaakaavoitusta koskevat myös tavoitteet luonnonperinnön arvojen turvaamisesta ja virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä.

Asemakaavan sisältövaatimukset ja vaikutusten arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 54 §:n mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset mm. terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Selvitysten on maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n mukaisesti annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Suhde yleiskaavaan

Asemakaavaa laadittaessa on oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon. Kaavaselostusluonnoksessa on niukasti avattu kaavam muutoksen suhdetta yleiskaavaan. Kaavaselostuksessa tulee tuoda selkeämmin esiin alueella voimassa olevan yleiskaavan kaavamerkinnot ja -määräykset ja esittää, miten yleiskaava on ollut ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa. Myös mahdolliset poikkeamat yleiskaavasta tulee perustella. Lapin ELY-keskus kiinnittää erityisesti huomiota rakentamisen massoitteeluun, koska yleiskaavan mukaan rakentamisen on tarkoitettu olevan kammi- ja iglutyypistä. Asemakaavaluonnoksessa rakentamisoikeuden toteuttamistapaa ei ole määritelty. Lisäksi rakentamisen määrässä tulee noudattaa yleiskaavan tavoitteellista vuodepaikkamäärää ja osoittaa se kaavaselostuksessa.

Maisema-arvot

Suunnittelualue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella Kaunispään tunturimaisemat (YM/2021/70, päätös voimaan 1.3.2022). Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) korvaa aiemman inventoinnin. Viranomaisten tulee ottaa inventointi huomioon MRL 24 §:n mukaisesti. Inventointi on viranomaistoiminnassa hyödynnettävää lähtöaineistoa.

Maisema-alueen kuvauksessa on todettu, että alueen maisemalliset arvot perustuvat mm. laajoihin yhtenäisiin tunturinäkymiin sekä vaikuttaviin luontokohteisiin. Kaavaluonnoksessa esitetään hotellin ja majoitusrakennusten sijoittamista avoimelle tunturipaljakalle Kaunispään koillisrinteeseen, joka on luonteeltaan rakentamatonta tunturimaisemaa. Kaavamuutos tulee vaikuttamaan laajalti myös kaukomaiseman rakenteeseen, luonteeseen ja laatuun. Maisemavaikutukset sekä lähi- että kaukomaisemassa tulee asianmukaisesti selvittää ja huomioida jatkosuunnittelussa. Maisema alueen luonne, merkittävimmät näköalapaikat, näkymät ja maisemakuvalliset kohokohdat kartoin esitettynä sekä vaihtoehtoisten suunnitteluratkaisujen havainnollistaminen kuvasovittein on tarpeen.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaunispää on kuulunut Lapin palovartiostojen verkostoon ja Kaunispään laella on ollut tähtystorni. 1950-luvulla rakennettu torni purettiin 2009 ja sen paikalle rakennettiin näkötorni

muistomerkiksi, informaatiopisteeksi ja maisematorniksi. Uusi näkötorni on toteutettu maanmittauksen ja kartoituksen muistomerkiksi, joten suojelumerkintä (sr) on perusteltu.

Kaavamääräyksestä tulee käydä ilmi, että torniin kohdistuvien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että kohteen rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Lisäksi kaavamääräyksessä on huomioitava purkamista koskevat määräykset siten, että kaavamääräyksestä käy ilmi purkamiskielto (suojelumääräys) ja myös museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen kohdetta koskevien toimenpiteiden suorittamista.

Kaavamerkinnot ja -määräykset

Sen lisäksi, mitä asemakaavamerkinnoista ja -määräyksistä on jo edellä todettu, ELY-keskus kiinnittää vielä huomiota kaavaluonnoksessa esitettyihin kerroslukuihin. Kaavaluonnoksessa KL-4 -korttelin kahdella rakennusalueella on varsin suuria korkeuseroja ja kortteliin on osoitettu yksi- tai kaksikerroksista rakentamista. Yleismääräyksissä on todettu, että korttelialueella rinnemuodon olennainen muuttaminen pengertämällä on kielletty ja rakennukset, tiestö, teknisen infrastruktuurin rakentaminen, pysäköintialueet ym. vastaavat rakenteet tulee istuttaa maastokorkeuksiin huolellisesti, mikä onkin erittäin kannatettavaa.

Kuten edellä on todettu, suunnittelualue sijaitsee avoimessa tunturimaisemassa ja KL-4 -korttelin sisällä korkeuserot voivat olla varsin huomattavia. Rakentaminen tulisi suunnitella ja kerrosluvut määrittää siten, että rakentaminen on mahdollisimman hyvin sovitettavissa rakennuspaikalle huomioon ottaen rakennuspaikan luontaiset maaston muodot ja erityisesti alueen maisemalliset tekijät. Tarkempi kerrosluvun määrittely varmistaisi, että rakentamisesta johtuvat mahdolliset haitalliset vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset ja rakentaminen sopeutuisi mahdollisimman hyvin maisemaan ja luontoympäristöön.

Vastine:

Selostusta korjataan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden osalta. Yleiskaavaa koskevaa kappaletta täydennetään. Asemakaavaa tarkennetaan rakennusalojen rajojen osalta. Asemakaavaehdotukseen lisätään havainnekuvia suunnitellusta rakentamisesta ja vaikutuksia maisemassa arvioidaan laajemmin. Suojelumerkintää (sr) täydennetään, lisätään purkamiskielto

2. Lapin liitto

Kaavaselostuksessa olisi hyvä tuoda esiin Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 tilanne. Muutoin Lapin liiton virasto toteaa, että Kaunispään pohjoispuolen asemakaavan muutos- ja laajennusluonnos sopeutuu Pohjois-Lapin maakuntakaavan ja Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 kokonaisuuteen.

Vastine:

Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 tilanne päivitetään selostukseen.

3. Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, Arktisen Lapin ympäristönsuojelu

Luontoselvitysten perusteella huipun tuntumassa on luontoarvoja, jotka ympäristötarkastaja toivoo huomioitavan rakentamisessa, sillä on tärkeää, että luonnontilasta muuttuneen alueen osuus kasvaisi mahdollisimman vähän. Ympäristötarkastaja pohtii, voisiko luoteislaidan rajan siirtää esimerkiksi lähemmäksi moottorikelkkareittiä tai jopa mukailemaan sitä, jolloin etäisyys tunturisopulialueeksi merkittyyn paikkaan kasvaisi. Mikäli suunnittelulla ja rakentamisella voi yrittää ohjata matkailijoiden ja kulkijoiden reittejä huipun alueella, niin voi olla järkevää tehdä, sillä se voinee vähentää myös huipulle muodostuvien uusien polkujen määrää ja edelleen luontoarvoihin kajoamista. Toki on järkevää kehittää matkailua siellä, missä sitä jo on, ja siten, ettei toimintojen sijoittuminen ja rakentaminen ole hajanaista tai kokonaisuutta rikkovaa.

Ympäristönsuojeluviranomainen pitää hyvänä asiana luonnoksessa esitettyä rakentamisen ohjauksen tarkkaa miettimistä; Esimerkiksi rakennusten ja tiestön sovittaminen maastoon siten, etteivät ne aiheuta maisemallista häiriötä, ja että kaavamääräyksillä aiotaan ohjata infran rakentamista kulkuteiden ja katujen alle, minkä lisäksi rakentamista pyritään sijoittamaan luontoarvoja huomioiden esimerkiksi uhanalaisen luontotyypin ulkopuolelle. Vaikutukset luontoarvoihin eivät kuitenkaan luultavasti rajaudu pelkästään kaavoitettavaan alueeseen tai rakentamisen aikaisiin toimintoihin, vaan olisi hyvä pitää mielessä mahdolliset myöhemmät tai laajemmalle ylettyvät välilliset vaikutukset.

Kaunispään alueelle tehty kasvillisuuskartta ja kuvaus arvokkaista elinympäristöistä kattavat ympäristötarkastajan tulkinnan mukaan suppeamman alueen kuin millaisesta alueesta kaavan luonnoksen perusteella on kyse. Ympäristötarkastaja muistuttaa, että on tärkeä arvioida vaikutusten laajuus, ja tässä tapauksessa huomioida vaikutusten kohdistuvan mahdollisesti suunnittelualuetta laajemmalle alueelle.

Vastine:

Luontoselvitys on tehty laajemmalta alueelta, mitä luonnoksessa osoitettu asemakaavan laajennusalue, selvitykset ovat kaavaehdotuksen liitteenä. Kaavaselistusta päivitetään ja lisätään vaikutustenarviointia.

4. Saamelaismuseum Siida

Vaikutuksista kulttuuriympäristöön ja maisemaan todetaan, että alueen maisemakuva muuttuu alueen rakentuessa. Kaunispää on maisemallisesti merkittävä tunturi, tunturin laelta aukeaa näkymiä joka suuntaan. Asemakaavaprosessin aikana ei ole tuotettu erillisiä selvityksiä kulttuuriympäristön tai maiseman osalta. Rakentaminen perinteisen rakennusajan yläpuolelle täysin rakentamattomalle alueelle aiheuttaa peruuttamattomia muutoksia maisemanäkymissä ja maisemarakenteessa. Saamelaismuseon kanta on, että rakentamisen vaikutukset maisemaan tulee arvioida ja selvittää kattavasti. Suunnitellun kaksikerroksisen rakentamisen näkyvyys kaukomaisemassa on huomattava, jonka vuoksi sen vaikutuksia sekä lähi- että kaukomaisemaan tulee esittää havainnekuvilla.

Saariselän yleiskaavassa on määräys koskien rakennusten sovittamista maastoon siten, ettei aiheuteta häiriöitä kauko- eikä lähimaisemaan. Kaavaselostusluonnoksessa on osittain tunnistettu alueen erityispiirteet ja siinä todetaankin, että alue on maisemallisesti arka ja että rakentamisen ohjausta tulee selkeyttää asemakaavamääräyksillä. Avoimessa tunturimaisemassa rakentaminen tulee sopeuttaa alueen maastoon, huomioiden suunnittelualueen erityispiirteet maiseman arvojen osalta. Saamelaismuseon näkemyksen mukaan asemakaavassa rakentamisesta annettavia määräyksiä tulee vielä tarkentaa.

Saamelaismuseo huomauttaa vielä, että Saariselän yleiskaavan mukaan suunnittelualueelle voi toteuttaa 150 vuodepaikkaa. Kaavaselostuksessa ei tarkemmin avata sitä, onko suunniteltu rakentaminen yleiskaavan mukaista.

Vastine:

Asemakaavaehdotukseen lisätään havainnekuvat suunnitellusta rakentamisesta, Asemakaavamääräyksiä tarkennetaan, rakennusten korkotasoa on rajoitettu, joka on kerroslukua tehokkaampi tapa turvata, etteivät rakennukset kohoa kaukomaisemassa hallitsemattomasti. Yleiskaavaa koskevaa kappaletta täydennetään.

5. Metsähallitus kiinteistökehitys

Asemakaavassa on huomioitava rakennusten sijoittelu ja annettava riittävät määräykset rakennusten ulkoasusta. Rakennusten sijoittelu, värit ja kattopinnan korkeus on otettava huomioon siten, että ne eivät erotu kaukomaisemassa häiritsevästi esimerkiksi Urho Kekkosen kansallispuiston suunnalta katsottaessa. Lisäksi tulisi tarkastella voidaanko kaavamääräyksiin edellyttää teknisiä ratkaisuja, jotka vähentävät ikkunoista tapahtuvaa heijastumista.

Osa kaava-alueesta sijoittuu Kaunispään tunturimaisemat-nimiselle valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Valtakunnallisia maisema-alueita koskeva valtioneuvoston päätös tulee voimaan 1.3.2022. Metsähallituksen näkemyksen mukaan kaavan valmistelussa maisema-alue tulee tunnistaa ja ottaa asianmukaisesti huomioon. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue korostaa maisemavaikutusten arvioinnin ja maisemavaikutuksia lieventävien kaavamääräysten merkitystä.

Jotta asianosaiset pystyisivät arvioimaan kaavaratkaisun pohjana olleita selvityksiä ja niiden riittävyttä, selvitysten tulisi olla kaava-aineiston yhteydessä nähtävillä. Metsähallitus kiinnittää huomion siihen, että kaavaa varten vuosina 2016 ja 2021 tehdyt luontoselvitykset eivät sisällyneet valmisteluvaiheen kuulemisaineistoon.

Kuten kaavaselostusluonnoksessa todetaan, tällä hetkellä kaavoitettavan alueen ainoa rakennus on maston huoltorakennus. Pohjoisesta päin katsottuna Kaunispään huipun ravintola on ainoa maisemassa näkyvä rakennus. Sen sijaan etelärinteeseen on rakennettu paljon.

Vastine:

Selvitykset ovat kaavaehdotuksen liitteenä. Valtakunnallisen maisema-alueen tilanne päivitetään selostukseen.

6. Saamelaiskäräjät

Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan matkailurakentamista ei tulisi ulottaa Kaunispään pohjoispuoliselle alueelle. Kaunispään seutu on Ivalon paliskunnan tärkeää ympärivuotista poronhoitoaluetta ja Kaunispään tunturimaiset on 18.11.2021 vahvistettu valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden luetteloon VAMA 2021. Maisema-alueeseen sisältyy saamelaiskulttuurin keskeisiä kohteita, kuten Moitakurun poroerotuspaikka vanhoine ja nykyisin käytössä olevine rakenteineen. Saamelaiskäräjät pitää todennäköisenä, että mikäli nyt kyseessä oleva hanke toteutetaan, johtaa se myös jossain vaiheessa laajempaankin rakentamiseen Kaunispään pohjoispuolelle. Saamelaiskäräjät ei pidä tällaista kehitystä alueen maiseman ja saamelaisen poronhoidon kannalta toivottavana.

Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan Saariselän alueen matkailurakentaminen tulisi keskittää jo ennestään rakennetuille alueille. Saamelaiskäräjät on kuullut Ivalon paliskuntaa asemakaavan muutoksen ja laajennuksen johdosta. Paliskunnan näkemyksen mukaan matkailurakentamisen ei tulisi laajentua uusille alueille.

Vastine:

Asemakaavan laajennuksella muodostuu ainoastaan kyseisessä kaavassa osoitetut rakennuspaikat, asemakaavalla ei voida vaikuttaa tulevaisuuden hankkeisiin, asemakaavan laatimisen käynnistämisestä päättää tekninen lautakunta. Voimassa olevassa yleiskaavassa Kaunispään huipun pohjoispuolella on matkailupalvelujen alue. Suunniteltu rakentaminen sijoittuu olemassa olevan asemakaavan välittömään läheisyyteen.

7. Paliskuntain yhdistys

Asemakaavassa ei kuvata tarkemmin, minkä tyyppistä rakentamista alueelle suunnitellaan ja minkä verran vuodepaikkoja kaavassa osoitettava rakentaminen mahdollistaa. Kaavaselostukseen on syytä kuvata suunnitelmia tarkemmin.

Alue on Ivalon paliskunnan kesälaidunalue. Jonkin verran poroja laiduntaa kesällä Saariselän alueella. Poroja haetaan Kaunispäältä paliskunnan Moitakurun pääerotusaitaan vasanmerkintää varten juhannuksen jälkeen. Kaunispään huipulla liikkuu kesällä paljon turisteja, minkä vuoksi pääosa poroista laiduntaa kauempana. Paliskunta on huolissaan häiriön lisääntymisestä ja häiriöalueen laajenemisesta entisestään, kun alueelle kaavoitetaan uutta hotellia. Rakentamista tulisi kehittää ja keskittää olemassa olevalle rakennetulle alueelle. Poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset tulee turvata alueen suunnittelussa ja käytössä.

Poronhoitoa on asemakaavassa pyritty turvaamaan asemakaavamääräyksellä: Alueen suunnittelussa ja käytössä on huolehdittava, ettei toiminnasta aiheudu haittaa ympäröivälle alueelle ja poronhoidolle. Tontteja ei saa aidata. Kaavan vaikutukset alueen poronhoidolle tulee arvioida yhteistyössä Ivalon paliskunnan kanssa. Haitallisia vaikutuksia tulee estää ja vähentää kaavaratkaisuilla.

Ivalon paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon kaavan jatkovalmistelussa. Mikäli paliskunta katsoo neuvottelun tarpeelliseksi, PHL 53 §:n edellyttämä neuvottelu tulee toteuttaa asianmukaisesti.

Vastine:

Kaavaselostukseen lisätään havainnekuvia suunnitellusta rakentamisesta. Asemakaavan jatkovaiheessa voidaan käydä neuvottelut paliskunnan kanssa, mikäli tarpeen. Paliskunnalta on pyydetty lausuntoa asemakaavan valmisteluaineistosta ja pyydetään lausuntoa myös ehdotusvaiheessa.

8. Inarin Luonnonystävät ry

Yhdistys on pettynyt tapaan, jolla Kaunispään lakialuetta on viime vuosina rakennettu. Tunturin lakialueen etelä- ja lounaispuolelle aiemmin syntyneet revontulimajat eivät olleet alkuperäisen kaavaehdotuksen ja kaavaesityksessä näytettyjen havainnekuvien mukaisia, ja lopputulos on ollut inarilaisten ja alueen matkailijoiden tuomion saanut maisematuho, ja pelkästään Inarin kunnan matkailurakentamisen mainetta tahriva teko.

Kaunispään lakialueen pohjoiseen viettävä maisema on kuitenkin toistaiseksi saanut olla rauhassa, ja jättänyt Kaunispään alkuperäisestä matkailuimagosta merkittävän maisemallisen kokonaisuuden ehjäksi, niin ylhäältä kuin pohjoisestakin katsottuna.

Pohjoisrinteen tarveleminen on suuri virhe, ja johtaa todennäköisesti koko legendaarisen tunturin tarvelemiseen lopullisesti piloille.

Ikävintä tässä matkailurakentamisen suunnitelmassa on kuitenkin se, että se on aiempien kaavoituspäätösten vastainen suunnitelma.

Suunnitelma on yleiskaavan vastainen

Saariselän nykyinen yleiskaava on hyväksytty 2011, ja siihen on toki merkitty lakialueelle matkailupalveluiden alue 150 vuodepaikan kera. Yleiskaavassa matkailupalvelut on kuitenkin merkitty nykyisen näköalatornin kohdalle, kun taas nyt suunniteltu hotellirakennuksen kortteli on yleiskaavan rakennusmerkinnän ulkopuolella siitä itäkoilliseen.

Rakennussuunta on erityisen huono UK-puiston kaukomaisemassa. Jo nykyiset laen rakennukset näkyvät kaukomaisemassa irvokkaina, joten yhdistys ei usko mitenkään siihen, että lakialueelle onnistutaan rakentamaan enää mitään pilaamatta aluetta entisestään. Se näkyisi myös Urupään kohdalla nelostielle.

Kaava-suunnitelmassa edellytetään, että rakennukset ja tiestö tulee sovittaa huolellisesti maastoon siten, etteivät ne aiheuta maisemallista häiriötä. Yhdistys on jo menettänyt uskonsa siihen, etteikö tällaista tulisi aiemman lakialueen rakentamisen tapaan.

Ensisijaisesti Inarin kunnanvaltuuston kannattaisi keskustella siitä voidaanko jo nyt tehtyä lakialuetta ja maisemaa pilaavaa rakentamista purkaa ja siirtää muualle, ja unohtaa lisärakentaminen.

Kaunispää valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

Kaunispää on lisäksi valittu syksyllä 2021 Ylä-Lapin valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Olisi irvokasta, että tätä tuoretta alueen käyttöpäätöstä rikottaisiin saman tien sijoittamalle maisema-alueen sisälle isokokoinen matkailurakennelmien rypäs.

Tämä maisemapäätös sekä yleiskaavan vastaamattomuus johtavat joka tapauksessa kaavaehdotuksesta valittamisiin, jotka todennäköisesti tulevat kaatamaan kaavaehdotuksen, vaikka se Inarin kunnanvaltuustossa hyväksyttäisiinkin.

Loppupäätelmät

Yhdistys esittää, että kunta ja maanhaltijana toimiva Metsähallitus luopuvat kaavaehdotuksesta, koska se johtaisi vain kaikkia osapuolia turhauttavaan valituskierteeseen.

Järkevintä on etsiä kyseiselle matkailurakennelmalle uusi ja korvaava sijaintipaikka, joka ei aiheuttaisi samanlaista maisemahaittaa, eikä sijaitisi valtakunnallisesti arvokkaaksi katsotun maisema-alueen sisällä.

Vastine:

Yleiskaavassa Kaunispään huipulle on osoitettu matkailupalvelujen alue. Yleiskaava on suurpiirteinen suunnitelma, jossa ei ole tehty tarkempaa tarkastelua mm. sijoittelun ja kerroskorkeuden osalta. Asemakaavan laajennusta varten on laadittu luontoselvitys ja tarkasteltu rakennuspaikan sijaintia maastossa.

Kaunispään huipulta avautuvat maisemat Urho Kekkosen kansallispuiston suuntaan. Näkymä Kaunispään suuntaan kansallispuistosta on jo rakentunut, laskettelurinteet ja rakennukset näkyvät kaukomaisemassa. Kaunispään tunturimaisemat kuuluu uusiin valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin, jonka vuoksi rakentamista on tarpeen ohjata tiukoilla asemakaavamääräyksillä, jotta toteutus on alueelle sopivaa, eikä heikennä alueen arvoja. Kaavamääräyksillä turvataan rakennusten sovittaminen maastoon siten, että häiriöt maisemakuvassa ovat mahdollisimman vähäiset. Asemakaavamääräyksiä ja sallittua kerroskorkeutta ja rakennusten suurinta sallittua korkeutta tarkennetaan kaavaehdotukseen.

Tekninen lautakunta on päättänyt asemakaavoituksesta Kaunispään huipulla. Suunnittelua ohjaava yleiskaava on hyväksytty valtuustossa.

9. Telia Oyj

Kaunispään huipulla sijaitsee Telia Towers Finland Oy:n 50 metriä korkea harustettu ristikkomasto, jonka juurella sijaitsee myös laitesuoja. Masto laitesuojineen sijaitsee n. 0,85 hehtaarin suuruisella vuokra-alueella, kiinteistöllä 148-893-17-2 (Laanilan tutkimusalue, rekisteriyksikkölaji valtion metsämaa). Vuokrasopimus on alkanut 2002 ja päättyy 31.12.2032, vuokranantajana toimii nykyisellään Suomen valtio, hallinnoijana Metsähallitus

Kaavaehdotuksessa esitetään maston alueelle EMT-aluetta, joka mahdollistaa maston pysyttämisen paikallaan. Maston ympärille on määritelty maston suojaluokka (v-1), jonka lisätiedoissa todetaan, että alueella liikkuminen tulee tarvittaessa estää aitaamalla tai muilla vastaavilla kulkua ohjaavilla rakenteilla. Suoja-alue rajoittuu osin kaava-alueen ulkopuolelle kortteliin 345 sekä luonnollisesti myös kaavoittamattomalle alueelle maston kaakon puolella. Suoja-alueen säteeksi on määritelty n. 75 m maston tyvestä katsottuna.

Jään kertyminen mastoon Eurokoodin mukaan: Mastojen aiheuttama jäävaara voidaan arvioida Eurokoodi-normiston perusteella. Putoavien jäiden varalle mastolle määritetään jäävaara-alue, joka ilmoitetaan etäisyytenä mastosta. Maston jäävaara-alue määritetään standardien ISO 12494 ja SFS-EN 1993-3-1 ja Suomen kansallisen liitteen (NA) mukaisesti. Mastolle määritetään jääluokka, jonka perusteella lasketaan jäävaara-alueen etäisyys mastosta. Jääluokka lasketaan mastopaikan ja ympäristön keskip korkeudesta 10 km säteellä sekä huomioidaan 2/3 maston korkeudesta. Tämä kuvaa jään kertymisen riskiä rakenteisiin. Mitä korkeammalla maastokohdalla masto sijaitsee ja mitä korkeampi masto on, sitä suurempi riski on jään esiintymiselle mastossa.

Kuvassa 1 on esitetty määritelmiä jäävaaraluokituksen turvaetäisyyksille. Taulukoista voidaan päätellä, että 75 metrin turvaetäisyys on Eurokoodi-normiston mukaisesti määriteltynä suurin tarvittava etäisyys, joka suojaetäisyytenä voidaan edellyttää. Telia Towers Finland Oy huomauttaa lausunnossaan, että nykyisen maston Eurokoodi-normiston mukaista jäävaaraluokitusta ei ole määritelty, vaan määrittäminen on tehty aiemman Masto-ohje 1980:n mukaisesti. Nämä normistot poikkeavat toisistaan. On siis mahdollista, että nykyinen masto sijoittuu korkeutensa puolesta jäävaaraluokintaan R7-R8, jolloin suojaetäisyys olisi maston korkeuden verran (50 m).

Telia Towers Finland Oy huomauttaa kuitenkin, että alustavien tarkastelujen perusteella näyttää siltä, että masto jouduttaneen ikänsä puolesta uusimaan lähivuosina, jolloin masto nykyisten teknisten vaatimusten johdosta saattaa edellyttää nykyistä korkeampaa rakennetta. Tästä johtuen Telia Towers Finland Oy pyytää harkitsemaan jopa 100 metrin turvaetäisyyden käyttöä kaava-alueella, huomioiden jääluokituksen korkeimmat luokat.

Nykyisen maston säilyttäminen nykyisellä paikallaan on alueen matkaviestinverkon toimivuuden kannalta erittäin tärkeää. Asemakaava-alue, kuten myös jo rakennettu ympäristö, palveluineen tarvitsee toimiakseen hyviä teleyhteyksiä, ja toimivat matkaviestinyhteydet ovat yhä tärkeämpiä alueen toimintoille. Matkaviestintukiasemat ovat tärkeitä myös turvallisuusnäkökulmat huomioiden. Toimivat langattomat tele- ja datayhteydet takaavat nopeamman avun hätätilanteissa. Toimivat, nopeat ja kapasiteetiltaan riittävät data- ja teleyhteydet (4G- ja 5G-tekniikka) yhdessä niihin liittyvän infrastruktuurin kanssa ovat osa rakennetun ympäristön nykyaikaista infraa, ja mahdollistava laadukkaat data- ja puhelinpalvelut alueella.

Telia Towers Finland Oy lausuntonaan esittää seuraavaa kaavaluonnoksesta perustuen mm. edellä olleisiin seikkoihin:

Alueen kehittymisen ja siellä liikkumisen ja toimimisen kannalta on tärkeää, että maston säilyminen alueella on varmistettu EMT-aluemerkinnällä, jolloin maston pysyttäminen paikallaan on paitsi asemakaavan mukaista toimintaa, se mahdollistaa myös mastoinfran uusiminen tarpeen tullessa. Tältä osin Telia Towers Finland Oy:llä ei ole kaavaluonnoksesta huomautettavaa.

Kuitenkin Telia Towers Finland Oy esittää, että suoja-alueen rajauksen etäisyyttä mastosta tarkastellaan uudelleen. Telia Towers Finland Oy toimittaa jäävaaralausunnon etäisyyden tarkastelun tueksi ennen kaavaehdotuksen laatimista.

Lisäksi kohteliaasti pyydämme tarkastelemaan ja mahdollisuuksien mukaan poistamaan / määrittelemään uudestaan mahdolliset vaatimukset suoja-aluetta koskien. Telia Towers Finland Oy toteaa, että suoja-alueen aitaaminen / kulun ohjaaminen rakenteilla vaadittaessa ei ole tarkoituksen mukaista ottaen huomioon, että suoja-alueen halki on suunniteltu kulkevan mm. pysäköintialueelle johtava tie / katualue, jolloin vaatimus kulkua estävään taikka ohjaavaan rakentamiseen katsotaan olevan ristiriidassa asemakaavan toteutumisen ohjaavien merkintöjen kanssa (tie-/katulinjaus). Mikäli aitaaminen / kulkua ohjaavat rakenteet katsotaan tarpeelliseksi jättää asemakaavamerkintöihin ja -määräyksiin, Telia Towers Finland Oy esittää, että kulkuyhteys korttelin 347 KL4-alueelle ohjataan merkityn suoja-alueen (v-1) pohjoispuolelta.

Vastine:

Asemakaavaan on osoitettu 75 metrin turvaetäisyys, olemassa olevan maston vaatima turvaetäisyys. Kaavaehdotukseen tielinjausta kortteliin 347 muutetaan niin, että tulevaisuudessa maston mahdollisen uusimisen myötä laajempi 100 metrin turva-alue jää rakentamisen ja kulkemisen ulkopuolelle. EMT-alueelle on osoitettu ajo-yhteys.

15.12.2021

Inarin kunta
Tekninen lautakunta
Piiskuntie 2
99800 IVALO
inari(at)inari.fi

Lausuntopyyntö 9.11.2021

KAUNISPÄÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS, INARI, VALMISTELUAINEISTO

Inarin kunta on pyytänyt Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) lausuntoa om. asemakaavamuutoksen ja -laajennuksen valmisteluaineistosta.

Suunnittelualue sijaitsee Saariselällä, Kaunispään huipulla. Kaavaselostusluonnoksen mukaan asemakaavan laajennuksen tavoitteena on Kaunispään asemakaava-alueen laajentaminen yleiskaavan mukaiselle matkailupalvelujen alueelle. Asemakaavalla osoitetaan mahdollisuus hotellirakennuksen ja siihen liittyvien majoitusrakennusten rakentamiseen tukiasemamasto huomioon ottaen. Samalla Kaunispään huipun pysäköintijärjestelyt tutkitaan.

Lausuttavana ovat asemakaavaluonnos määräyksineen ja siihen liittyvä kaavaselostusluonnos (1.11.2021). Lapin ELY-keskus toteaa asemakaavamuutoksen valmisteluaineistosta seuraavaa:

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 24 §:n mukaan alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Kaavaselostusluonnoksen kappaleessa 6.7. on lyhyesti kuvattu, miltä osin asemakaavamuutos edistää valtakunnallisia *alueidenkäyttötavoitteita (Onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys ja huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen arvojen turvaamisesta)*. ELY-keskuksen käsityksen mukaan kyseessä olevaa asemaakaavoitusta koskevat myös tavoitteet luonnonperinnön arvojen turvaamisesta ja virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä.

Asemakaavan sisältövaatimukset ja vaikutusten arviointi

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 54 §:n mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset mm. terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja

liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Selvitysten on maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 §:n mukaisesti annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Suhde yleiskaavaan

Asemakaavaa laadittaessa on oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon. Kaavaselostusluonnoksessa on niukasti avattu kaavamuutoksen suhdetta yleiskaavaan. Kaavaselostuksessa tulee tuoda selkeämmin esiin alueella voimassa olevan yleiskaavan kaavamerkinnot ja -määräykset ja esittää, miten yleiskaava on ollut ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa. Myös mahdolliset poikkeamat yleiskaavasta tulee perustella. Lapin ELY-keskus kiinnittää erityisesti huomiota rakentamisen massoitteeluun, koska yleiskaavan mukaan rakentamisen on tarkoitettu olevan kammi- ja iglutyypistä. Asemakaavaluonnoksessa rakentamisoikeuden toteuttamistapaa ei ole määritetty. Lisäksi rakentamisen määrässä tulee noudattaa yleiskaavan tavoitteellista vuodepaikkamäärää ja osoittaa se kaavaselostuksessa.

Maisema-arvot

Suunnittelualue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella Kaunispään tunturimaisemat (YM/2021/70, päätös voimaan 1.3.2022). Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) korvaa aiemman inventoinnin. Viranomaisen tulee ottaa inventointi huomioon MRL 24 §:n mukaisesti. Inventointi on viranomaistoiminnassa hyödynnettävää lähtöaineistoa.

Maisema-alueen kuvauksessa on todettu, että alueen maisemalliset arvot perustuvat mm. laajoihin yhtenäisiin tunturinäkymiin sekä vaikuttaviin luontokohteisiin. Kaavaluonnoksessa esitetään hotellin ja majoitusrakennusten sijoittamista avoimelle tunturipaljakalle Kaunispään koillisrinteeseen, joka on luonteeltaan rakentamatonta tunturimaisemaa. Kaavamuutos tulee vaikuttamaan laajalti myös kaukomaiseman rakenteeseen, luonteeseen ja laatuun. Maisemavaikutukset sekä lähi- että kaukomaisemassa tulee asianmukaisesti selvittää ja huomioida jatkosuunnittelussa. Maisema-alueen luonne, merkittävimmät näköalapaikat, näkymät ja maisemakuvalliset kohokohdat kartoin esitettynä sekä vaihtoehtoisten suunnitteluratkaisujen havainnollistaminen kuvasovittein on tarpeen.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaunispää on kuulunut Lapin palovartioston verkostoon ja Kaunispään laella on ollut tähtystorni. 1950-luvulla rakennettu torni purettiin 2009 ja sen paikalle rakennettiin näkötorni muistomeriksi, informaatiopisteeksi ja maisematorniksi. Uusi näkötorni on toteutettu maanmittauksen ja kartoituksen muistomeriksi, joten suojelumerkintä (sr) on perusteltu.

Kaavamääräyksestä tulee käydä ilmi, että torniin kohdistuvien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että kohteen rakennus- ja kulttuurihistoriallinen arvo säilyy. Lisäksi kaavamääräyksessä on huomioitava purkamista koskevat määräykset siten, että kaavamääräyksestä käy ilmi purkamiskielto (suojelumääräys) ja myös museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen kohdetta koskevien toimenpiteiden suorittamista.

Kaavamerkinnot ja -määräykset

Sen lisäksi, mitä asemakaavamerkinnoista ja -määräyksistä on jo edellä todettu, ELY-keskus kiinnittää vielä huomiota kaavaluonnoksessa esitettyihin kerroslukuihin. Kaavaluonnoksessa KL-4 -korttelin kahdella rakennusalueella on varsin suuria korkeuseroja ja kortteliin on osoitettu yksi- tai kaksikerroksista rakentamista. Yleismääräyksissä on todettu, että korttelialueella rinnemuodon olennainen muuttaminen pengertämällä on kielletty ja rakennukset, tiestö, teknisen infrastruktuurin rakentaminen, pysäköintialueet ym. vastaavat rakenteet tulee istuttaa maastokorkeuksiin huolellisesti, mikä onkin erittäin kannatettavaa.

Kuten edellä on todettu, suunnittelualue sijaitsee avoimessa tunturimaisemassa ja KL-4 -korttelin sisällä korkeuserot voivat olla varsin huomattavia. Rakentaminen tulisi suunnitella ja kerrosluvut määrittää siten, että rakentaminen on mahdollisimman hyvin sovitettavissa rakennuspaikalle huomioon ottaen rakennuspaikan luontaiset maaston muodot ja erityisesti alueen maisemalliset tekijät. Tarkempi kerrosluvun määrittely varmistaisi, että rakentamisesta johtuvat mahdolliset haitalliset vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset ja rakentaminen sopeutuisi mahdollisimman hyvin maisemaan ja luontoympäristöön.

Yhteenveto

ELY-keskus pyytää kuntaa huomioimaan edellä lausutun.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastaja Marjut Kokko (luontoympäristö ja maisema) ja ylitarkastaja Riku Tapio (rakennettu kulttuuriympäristö) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Hannu Raasakka ja ratkaissut yksikön päällikkö Leena Ruokanen.

Tämä asiakirja LAPELY/3649/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/3649/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Raasakka Hannu 15.12.2021 13:36

Ratkaisija Ruokanen Leena 15.12.2021 13:46

Inarin kunta/Tekninen lautakunta
inari@inari.fi

Viite: Lausuntopyyntö 9.11.2021

Lausunto Kaunispään asemakaavan muutos- ja laajennusluonnoksesta; Kaunispään pohjoispuoli

Asemakaavan laajennuksen tavoitteena on Kaunispään asemakaava-alueen laajentaminen yleiskaavan mukaiselle matkailupalvelujen alueelle. Asemakaavalla osoitetaan mahdollisuus hotellirakennuksen ja siihen liittyvien majoitusrakennuksien rakentamiseen. Samalla Kaunispään huipun pysäköintijärjestelyt tutkitaan.

Kaunispään huippu on maisemallisesti arka alue, joten asemakaavassa rakentamisen ohjausta on mietittävä tarkkaan asemakaavamääräyksillä. Uusi hotellitontti sijoittuu pohjoisemmaksi, rinnealuetta hieman alaspäin, joten rakennukset eivät häiritse maisemassa huipun suunnasta katsoessa. Asemakaavamääräyksillä ohjataan hotellitontin kattomateriaaliksi siirtokuntaa ja korkeusasema pysyy Kaunispään huippua alempana. Kaunispään huipulla sijaitsee tukiasemamasto, jolle on asemakaavassa osoitettu korttelialue sekä suojavaähyke. Vanha palovartijan torni on merkitty asemakaavaan suojelumerkinnällä.

Asemakaavan laajennusalue sijaitsee valtioneuvoston 27.12.2007 vahvistaman Pohjois-Lapin maakuntakaavan matkailupalveluiden alueella Saariselkä (RM 1423). Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä matkailupalveluiden alueita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakylä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua palvelevia toimintoja. Alue kuuluu myös matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyskehtämisen kohdealueeseen matkailualue: Saariselkä-Ivalo (mv 8401). Kaavamääräyksen mukaan aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Aluekuvauksen kehittämisperiaatteena on säilyttää matkailukeskuksen tiivis rakenne. Alue sijaitsee Jäämeren käytävän varrella. Kehittämisperiaattemerkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tärkeä kansainvälinen liikennekäytävä.

Lapin liiton hallitus päätti 24.4.2017 kuuluttaa Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Uusi maakuntakaava kumoaa voimaan tullessaan aiemman Pohjois-Lapin maakuntakaavan. Valmisteluaineisto oli nähtävillä 28.1. - 28.2.2019. Maakuntakaavan ehdotus-luonnos oli viranomaislausunnoilla 28.1.-28.2.2020. Lapin liiton hallitus hyväksyi vastineet saatuihin lausuntoihin 8.6.2020. Maakuntakaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 12.10-15.11.2020. Lapin liiton valtuusto päätti kokouksessaan 17.5.2021 palauttaa Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 uudelleen valmisteluun.

Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksessa 2040 suunnittelualue sijoittuu matkailupalvelujen alueelle Saariselkä (RM 1423). Suunnittelualue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistyskehtämisen kohdealueeseen matkailualue: Saariselkä-Ivalo (mv 8402) ja valtakunnallisesti tärkeälle kansainväliselle kehittämisikäytävälle Jäämeren käytävä (LK 8451). Alue kuuluu myös Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maisema vaalimisen kannalta tärkeään alueeseen Kaunispään tunturimaisemat (Sa-ma 5944). Merkinnällä osoitetaan saamelaiskulttuuriin liittyvät maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja maiseman ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattava maisema- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.

Valtioneuvosto päätti istunnossaan 18.11.2021 valtakunnallisesti arvokkaista maisema-alueista (VAMA 2021). Uusi alueluettelo korvaa aiemman alueluettelon vuodelta 1995. Maankäyttö- ja rakennuslaissa olevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että arvokkaat maisema-alueet otetaan huomioon alueiden käytössä. Ne tulee muun muassa osoittaa maakuntakaavassa valtioneuvoston päätöksen (VNp

18.11.2021) mukaisena valtakunnallisesti arvokkaana maisemakokonaisuutena. "Kaunispään tunturimaisemat" kuuluu valtioneuvoston 18.11.2021 vahvistamiin valtakunnallisesti arvokkaisiin maisemakokonaisuuksiin.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa ja Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksessa 2040 on annettu myös koko maakuntakaava-alueita koskevia määräyksiä mm. arvokkaiden luonnonympäristöjen, maisema-alueiden, rakennettujen kulttuuriympäristöjen, saamelaisen kulttuuriympäristön erityispiirteiden ja arkeologisen kulttuuriperinnön huomioon ottamisesta alueen erityispiirteisiin tukeutuen. Rakennetun ympäristön laatuun on kiinnitettävä erityistä huomiota ja suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Suunnittelualueutta koskevan Saariselän osayleiskaavan on valtuusto hyväksynyt 10.11.2011. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa, mutta on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Kaavaselostuksessa olisi hyvä tuoda esiin Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 tilanne. Muutoin Lapin liiton virasto toteaa, että Kaunispään pohjoispuolen asemakaavan muutos- ja laajennusluonnos sopeutuu Pohjois-Lapin maakuntakaavan ja Pohjois-Lapin maakuntakaavaehdotuksen 2040 kokonaisuuteen.

LAPIN LIITTO

Mika Riipi
maakuntajohtaja

Paula Qvick
suunnittelujohtaja

Inarin kunta/tekninen lautakunta
Piiskuntie 2
99800 IVALO
inari@inari.fi

LAUSUNTO: KAUNISPÄÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS; KAUNISPÄÄN POHJOISPUOLI, LUONNOS

Arktisen Lapin ympäristönsuojelu toimii Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, jolta on pyydetty lausuntoa asiassa Kaunispään asemakaavan muutos ja laajennus; Kaunispään pohjoispuoli, luonnos. Asemakaavan muutoksen ja laajennuksen tavoitteena on asemakaava-alueen laajentaminen yleiskaavan mukaiselle matkailupalvelujen alueelle.

Luontoselvitysten perusteella huipun tuntumassa on luontoarvoja, jotka ympäristötarkastaja toivoo huomioitavan rakentamisessa, sillä on tärkeää, että luonnontilasta muuttuneen alueen osuus kasvaisi mahdollisimman vähän. Ympäristötarkastaja pohtii, voisiko luoteislaidan rajan siirtää esimerkiksi lähemmäksi moottorikelkkareittiä tai jopa mukailemaan sitä, jolloin etäisyys tunturisopulialueeksi merkittyyn paikkaan kasvaisi. Mikäli suunnittelulla ja rakentamisella voi yrittää ohjata matkailijoiden ja kulkijoiden reittejä huipun alueella, niin voi olla järkevää tehdä, sillä se voinee vähentää myös huipulle muodostuvien uusien polkujen määrää ja edelleen luontoarvoihin kajoamista. Toki on järkevää kehittää matkailua siellä, missä sitä jo on, ja siten, ettei toimintojen sijoittuminen ja rakentaminen ole hajanaista tai kokonaisuutta rikkovaa.

Ympäristönsuojeluviranomainen pitää hyvänä asiana luonnoksessa esitettyä rakentamisen ohjauksen tarkkaa miettimistä; Esimerkiksi rakennusten ja tiestön sovittaminen maastoon siten, etteivät ne aiheuta maisemallista häiriötä, ja että kaavamääräyksillä aiotaan ohjata infran rakentamista kulkuteiden ja katujen alle, minkä lisäksi rakentamista pyritään sijoittamaan luontoarvoja huomioiden esimerkiksi uhanalaisen luontotyyppin ulkopuolelle. Vaikutukset luontoarvoihin eivät kuitenkaan luultavasti rajaudu pelkästään kaavoitettavaan alueeseen tai rakentamisen aikaisiin toimintoihin, vaan olisi hyvä pitää mielessä mahdolliset myöhemmät tai laajemmalle ylettyvät välilliset vaikutukset.

Kaunispään alueelle tehty kasvillisuuskartta ja kuvaus arvokkaista elinympäristöistä kattavat ympäristötarkastajan tulkinnan mukaan suppeamman alueen kuin millaisesta alueesta kaavan luonnoksen perusteella on kyse. Ympäristötarkastaja muistuttaa, että on tärkeä arvioida vaikutusten laajuus, ja tässä tapauksessa huomioida vaikutusten kohdistuvan mahdollisesti suunnittelualuetta laajemmalle alueelle.

Lilja Ojala
ympäristötarkastaja
Arktisen Lapin ympäristönsuojelu
puh. 040 546 3218
lilja.ojala@sodankyla.fi

Sovelletut säännökset:
Ympäristönsuojeluviranomaisen delegointilista, ymp.jaosto 2.6.2021 § 18

Inarin kunta
Piiskuntie 2
99800 Inari
inari@inari.fi

VIITE LAUSUNTOPYYNTÖ (SAAPUNUT 10.11.2021)
**ASIA KAUNISPÄÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS, KAUNISPÄÄN
POHJOISPUOLI, VALMISTELUVAIHE**

Inarin kunta /tekninen lautakunta on pyytänyt Saamelaismuseum Siidan lausunnon Kaunispään asemakaavan muutoksen ja laajennuksen (Kaunispään pohjoispuoli) valmisteluvaiheen aineistosta. Lausuntopyyntö mukana on toimitettu 1.11.2021 päivätty kaavakartta ja kaavaselostusluonnos. (Inarin kunta). Saamelaismuseum Siida on alueellinen vastuumuseo saamelaisalueella ja toimivaltainen viranomainen arkeologisen kulttuuriperinnön sekä rakennusperinnön ja maiseman suojelun ja hoidon osalta.

Suunnittelualue sijaitsee Kaunispään laella asemakaavoitetun alueen pohjoispuolella. Asemakaavan tavoitteena on osoittaa suunnittelualueelle matkailupalvelujen korttelialue ravintola- ja majoitusrakennuksille. Kaavaluonnoksen mukaan suunnittelualueen aluevaraukset olisivat retkeily- ja ulkoilualue (VR), mastoalue (EMT), pysäköinti (LP) ja hotellirakennusten korttelialue (KL-4). Suunniteltu rakentaminen toteutettaisiin 1- ja 2-kerroksisena ja alueen rakennusoikeus kasvaisi kaavamuutoksen myötä 5450 k-m².

Suunnittelualue kuuluu Pohjois-Lapin maakuntakaavaan (2007), jossa sen pääkäyttömerkintä on matkailu (RM). Alueella on voimassa Saariselän yleiskaava (2011), jossa kaavoitettava alue on osoitettu matkailupalvelujen alueeksi (RM-1-2). Alueella on osaksi voimassa valtuuston 2015 hyväksymä asemakaava.

Kaavoitettavalla alueella ei sijaitse rakennuksia telemaston huoltorakennusta lukuun ottamatta. Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä, korttelissa 345 sijaitsee Kaunispään asemakaavan muutoksen yhteydessä (3.6.2019 kunnanhallituksen hyväksymä) suojelumerkinnällä (sr) varustettu kohde; Kaunispään tunturikahvila.

Saamelaismuseum on antanut 24.9.2021 lausunnon (D.s.566) asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lausunnossaan Saamelaismuseum on pitänyt tärkeänä, että kaavaprosessin aikana selvitetään suunnittelualueella sijaitsevan LKYT-inventoinnin kohteen suojelutarve, sekä kaavamuutoksen tavoitteiden mukaisen rakentamisen vaikutukset maisemaan.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella ”Kaunispään tunturimaisemat” (YM/2021/70). Maisemakuvauksen mukaan:

”Kaunispää on maisemallisesti merkittävä tunturi, jolta avautuvat selkeällä säällä edustavat näkymät joka suuntaan. Kaunispää tunturimaisemat edustavat Metsä-Lapin tunturiseudun luontoa ja Saariselän laajaa tunturiyläntä. Maisema-alueen arvot perustuvat laajoihin yhtenäisiin tunturinäkymiin sekä vaikuttaviin luontokohteisiin. Alueelta löytyy monipuolisesti merkkejä peuranpyynnistä, poronhoidosta, kullankaivuusta, Lapin tiestön kehittämisestä, sotahistoriasta ja palovartiostusta. Uusimpana kerrostumana Kaunispään tunturimaisemissa näkyy matkailun vakiintuminen paikallisesti ja maakunnallisesti huomattavaksi elinkeinoksi.”

Kaunispää on kuulunut Lapin palovartiostuksen verkostoon ja sen laella on ollut tähtytorni. Geodeettinen laitos rakensi ja mittasi Kaunispäälle 1950-luvulla ensimmäisen luokan kolmiopisteen G 275. Piste on siitä lähtien ollut osa suomalaista kolmioverkkoa. Ennen Geodeettisen laitoksen pistettä Kaunispään huipulla oli ollut palovartiostuksessa Maanmittaushallituksen kolmiopiste. 1950-luvulla rakennettu torni purettiin 2009 ja sen paikalle rakennettiin näkötorni maanmittauksen ja kartoituksen muistomerkiksi, informaatiopisteeksi ja maisematorniksi. Uusi torni on Geodeettisen laitoksen ensimmäisen luokan kolmiomittaustornin mallin mukaan rakennettu, ja se on toteutettu yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Kulttuurihistoriallisen arvonsa vuoksi kohteelle on perusteltu myöntää suojelumerkintä (sr). Merkinnän kaavamääräyksessä tulee olla maininta purkamiskiellosta.

Saamelaismuseon huomioidut kaavaselostusluonnokset ja kaavakarttaan

Vaikutuksista kulttuuriympäristöön ja maisemaan todetaan, että alueen maisemakuva muuttuu alueen rakentuessa. Kaunispää on maisemallisesti merkittävä tunturi, tunturin laelta aukeaa näkymiä joka suuntaan. Asemakaavaprosessin aikana ei ole tuotettu erillisiä selvityksiä kulttuuriympäristön tai maiseman osalta. Rakentaminen perinteisen rakennusajan yläpuolelle täysin rakentamattomalle alueelle aiheuttaa peruuttamattomia muutoksia maisemanäkymissä ja maisemarakenteessa. Saamelaismuseon kanta on, että rakentamisen vaikutukset maisemaan tulee arvioida ja selvittää kattavasti. Suunnitellun kaksikerroksisen rakentamisen näkyvyys kaukomaisemassa on huomattava, jonka vuoksi sen vaikutuksia sekä lähi- että kaukomaisemaan tulee esittää havainnekuvilla.

Saariselän yleiskaavassa on määräys koskien rakennusten sovittamista maastoon siten, ettei aiheuteta häiriöitä kauko- eikä lähimaisemaan. Kaavaselostusluonnoksessa on osittain tunnistettu alueen erityispiirteet ja siinä todetaan, että alue on maisemallisesti arka ja että rakentamisen ohjausta tulee selkeyttää asemakaavamääräyksillä. Avoimessa tunturimaisemassa rakentaminen tulee sopeuttaa alueen maastoon, huomioiden suunnittelualueen erityispiirteet maiseman arvojen osalta. Saamelaismuseon näkemyksen mukaan asemakaavassa rakentamisesta annettavia määräyksiä tulee vielä tarkentaa.

Saamelaismuseo huomauttaa vielä, että Saariselän yleiskaavan mukaan suunnittelualueelle voi toteuttaa 150 vuodepaikkaa. Kaavaselostuksessa ei tarkemmin avata sitä, onko suunniteltu rakentaminen yleiskaavan mukaista.

Satu Taivaskallio
tutkija

Juha-Pekka Joona
arkeologi

kirjaamo@metsa.fi

Inarin kunta
Tekninen osasto
Piiskuntie 2
99800 Ivalo
inari@inari.fi

Viite: Kuulutus 1.11.2021

KAUNISPÄÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS; KAUNISPÄÄN POHJOISPUOLI

Metsähallitus on tutustunut asemakaavan valmisteluvaiheen aineistoon ja esittää huomioitavaksi:

Asemakaavassa on huomioitava rakennusten sijoittelu ja annettava riittävät määräykset rakennusten ulkoasusta. Rakennusten sijoittelu, värit ja kattopinnan korkeus on otettava huomioon siten, että ne eivät erotu kaukomaisemassa häiritsevästi esimerkiksi Urho Kekkosen kansallispuiston suunnalta katsottaessa. Lisäksi tulisi tarkastella voidaanko kaavamääräyksiä edellyttää teknisiä ratkaisuja, jotka vähentävät ikkunoista tapahtuvaa heijastumista.

Osa kaava-alueesta sijoittuu Kaunispään tunturimaisemat -nimiselle valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Valtakunnallisia maisema-alueita koskeva valtioneuvoston päätös tulee voimaan 1.3.2022. Metsähallituksen näkemyksen mukaan kaavan valmistelussa maisema-alue tulee tunnistaa ja ottaa asianmukaisesti huomioon. Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue korostaa maisemavaikutusten arvioinnin ja maisemavaikutuksia lieventävien kaavamääräysten merkitystä.

Jotta asianosaiset pystyisivät arvioimaan kaavaratkaisun pohjana olleita selvityksiä ja niiden riittävyyttä, selvitysten tulisi olla kaava-aineiston yhteydessä nähtävillä. Metsähallitus kiinnittää huomion siihen, että kaavaa varten vuosina 2016 ja 2021 tehdyt luontoselvitykset eivät sisältyneet valmisteluvaiheen kuulemisaineistoon.

13.12.2021

MH 6200/2021

Rovaniemellä 13. päivänä joulukuuta 2021

Metsähallituksen puolesta

Tanja Hämäläinen, kaavoitusinsinööri
Metsähallitus Kiinteistökehitys
PL 8016, 96101 Rovaniemi
tanja.hamalainen@metsa.fi
p. 040-1869339

LAUSUNTO

15.12.2021

Dnro: 675/D.a.6/2021

Inarin kunta
Tekninen lautakunta
inari@inari.fi

Saamelaiskäräjien lausunto Kaunispään asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta

1. Aluksi

Inarin kunta on pyytänyt Saamelaiskäräjiltä lausuntoa Kaunispään asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta. Asemakaavan laajennuksen tarkoituksena on Kaunispään asemakaava-alueen laajentaminen yleiskaavan mukaiselle matkailupalvelujen alueelle sekä hotellirakennuksen ja siihen liittyvien majoitusrakennusten rakentamisen mahdollistaminen Kaunispään laen pohjoispuolelle.

2. Saamelaiskäräjien näkemykset

Kuten kaavaselostusluonnoksessa todetaan, tällä hetkellä kaavoitettavan alueen ainoa rakennus on maston huoltorakennus. Pohjoisesta päin katsottuna Kaunispään huipun ravintola on ainoa maisemassa näkyvä rakennus. Sen sijaan etelärinteeseen on rakennettu paljon.

Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan matkailurakentamista ei tulisi ulottaa Kaunispään pohjoispuoliselle alueelle. Kaunispään seutu on Ivalon paliskunnan tärkeää ympärivuotista poronhoitoaluetta ja Kaunispään tunturimaiset on 18.11.2021 vahvistettu valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden luetteloon VAMA 2021. Maisema-alueeseen sisältyy saamelaiskulttuurin keskeisiä kohteita, kuten Moitakurun poroerotuspaikka vanhoine ja nykyisin käytössä olevine rakenteineen. Saamelaiskäräjät pitää todennäköisenä, että mikäli nyt kyseessä oleva hanke toteutetaan, johtaa se myös jossain vaiheessa laajempaankin rakentamiseen Kaunispään pohjoispuolelle. Saamelaiskäräjät ei pidä tällaista kehitystä alueen maiseman ja saamelaisen poronhoidon kannalta toivottavana.

Saamelaiskäräjien näkemyksen mukaan Saariselän alueen matkailurakentaminen tulisi keskittää jo ennestään rakennetuille alueille. Saamelaiskäräjät on kuullut Ivalon paliskuntaa asemakaavan muutoksen ja laajennuksen johdosta. Paliskunnan näkemyksen mukaan matkailurakentamisen ei tulisi laajentua uusille alueille.

Merk.

Anni Koivisto
1. varapuheenjohtaja

Sarita Kämäräinen
ma. lakimiessihteeri

1. varapuheenjohtaja Anni Koivisto päätti esityksestä 15.12.2021 kuultuaan 2. varapuheenjohtaja Leo Aikiota. Lausunnon laatimiseen on osallistunut vs. ympäristösihteeri Tiina Lovisa Solbär.

Inarin kunta
Tekninen lautakunta
Piiskuntie 2
99800 IVALO
inari@inari.fi

LAUSUNTO

17.12.2021

Dnro 511/2021

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto kaavan valmisteluaineistosta

KAUNISPÄÄN ASEMAKAAVAN LAAJENNUS, KAUNISPÄÄN POHJOISPUOLI

Inarin kunta valmistelee Kaunispään asemakaavan laajennusta asemakaavan pohjoispuolella. Alueelle osoitetaan asemakaavan luonnoksessa hotellirakennusten korttelialue, johon voi sijoittaa hotellin sekä siihen liittyviä majoitusrakennuksia. Rakennusoikeutta on 5 400 k-m², mutta kaavan mahdollistamaa vuodepaikkamäärää ei kerrota. Lisäksi kaavaluonnoksessa osoitetaan retkeily- ja ulkoilualuetta, masto-alue ja pysäköintialue. Alue on yleiskaavoitettu matkailua palvelevaan rakentamiseen siten, että alueelle saa asemakaavoittaa 150 vuodepaikkaa sisältävän kammi/iglutyypin erityismajoitusalueen. Alueella on osittain voimassa asemakaava, jossa vireillä olevasta asemakaava-alueesta osa on osoitettu katualueeksi sekä retkeily- ja ulkoilualueeksi.

Suunnittelualue sijoittuu Ivalon paliskunnan alueelle, erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulle alueelle ja saamelaisten kotiseutualueelle. Poronhoito on merkittävä elinkeino Inarin kunnassa. Se on tärkeä työllistäjä paitsi suoraan, myös lihan ja muiden tuotteiden jalostuksen sekä matkailupalveluiden kautta. Poronhoito ylläpitää alueen elinvoimaista, vahvaa saamelaiskulttuuria ja saamen kieliä. Poronhoito on myös merkittävä vetovoimatekijä kunnan vahvalle matkailulle. Inarissa harjoitetaan saamelaista poronhoitoa ja paliskuntien poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön. Ivalon paliskunnassa on paljon muuta maankäyttöä, kuten metsätaloutta, matkailua, kylmätestausta, ampuma-alue ja kullankaivuuta. Paliskunta on eri yhteyksissä ilmaissut huolensa matkailurakentamisen laajenemisesta Saariselällä ja muualla alueellaan sekä muusta häiriöstä, jota laajeneva matkailu aiheuttaa, mm. koiravaljakkotoiminnan muodossa. Paliskunta ei hyväksy matkailun rakentamisen ja toiminta-alueiden laajenemista nykyisiä kaavoitettuja alueita laajemmalle. Mikäli matkailua halutaan kehittää tulee sitä tiivistää olemassa oleville rakennetuille alueille.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitolailla turvattu erityinen oikeus (PHL 848/1990, 3 §). Vapaa laidunnusoikeus on poronhoidon olemassaolon ja kannattavuuden edellytys. Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2 §). Maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maan omistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2 §). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään: ”suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.” Kaava sijoittuu valtion maille ja se on laitettu vireille maan haltijan, Metsähallituksen aloitteesta. Mikäli Ivalon paliskunta näkee tarpeellisenä, kaavasta tulee neuvotella paliskunnan kanssa.

Poronhoitolain lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) edellyttävät, että alueiden käytön suunnittelussa huolehditaan saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä. Pohjois-Lapin maakuntakaavassa määrätään koko kaava-alueita koskevista yleismääräyksissä: ”Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Metsätaloutta, turvetuotantoa, matkailutoimintoja ja loma-asutusta suunniteltaessa on otettava huomioon porotalouden tärkeät alueet. Suunniteltaessa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.”

Maankäyttö ja rakennuslain (MRL 132/1999) 42 §:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Asemakaavoituksella ei saa vaikeuttaa yleiskaavan toteuttamista. Asemakaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin (MRL 9 §). MRL 54 §:n mukaan ”Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. --- Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää. ---” Ivalon paliskunnan osakkailla on alueella voimassa erityinen oikeus, poronhoito-oikeus, jolle ei saa asemakaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa.

Kaunispään tunturimaisemat on nimetty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi valtioneuvoston päätöksellä 18.11.2021. Asemakaavan suunnitteluala sijoittuu tämän arvokkaan maisema-alueen alueelle. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet edellyttävät, että valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta huolehditaan. MRL 24 §:n mukaan tämä on otettava huomioon valtion viranomaisten toiminnassa, maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa. Kaunispään asemakaavassa tulee turvata arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot.

Yksityiskohtaisemmat huomiot

Asemakaavassa ei kuvata tarkemmin, minkä tyyppistä rakentamista alueelle suunnitellaan ja minkä verran vuodepaikkoja kaavassa osoitettava rakentaminen mahdollistaa. Kaavaselostukseen on syytä kuvata suunnitelmia tarkemmin.

Alue on Ivalon paliskunnan kesälaidunalueita. Jonkin verran poroja laiduntaa kesällä Saariselän alueella. Poroja haetaan Kaunispäältä paliskunnan Moitakurun pääerotusaitaan vasanmerkintää varten juhannuksen jälkeen. Kaunispään huipulla liikkuu kesällä paljon turisteja, minkä vuoksi pääosa poroista laiduntaa kauempana. Paliskunta on huolissaan häiriön lisääntymisestä ja häiriöalueen laajenemisesta entisestään, kun alueelle kaavoitetaan uutta hotellia. Rakentamista tulisi kehittää ja keskittää olemassa olevalle rakennetulle alueelle. Poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset tulee turvata alueen suunnittelussa ja käytössä.

Poronhoitoa on asemakaavassa pyritty turvaamaan asemakaavamääräyksellä:

Alueen suunnittelussa ja käytössä on huolehdittava ettei toiminnasta aiheudu haittaa ympäröivälle alueelle ja poronhoidolle. Tontteja ei saa aidata.

Kaavan vaikutukset alueen poronhoidolle tulee arvioida yhteistyössä Ivalon paliskunnan kanssa. Haitallisia vaikutuksia tulee estää ja vähentää kaavaratkaisuilla.

Ivalon paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon kaavan jatkovalmistelussa. Mikäli paliskunta katsoo neuvottelun tarpeelliseksi, PHL 53 §:n edellyttämä neuvottelu tulee toteuttaa asianmukaisesti.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao

Inarin Luonnonystävät
inarinluonnonystavat@gmail.com
c/o Ilkka Roininen, Saajontie 20
99800 Ivalo

Lausunto Kaunispään asemakaavan muutoksesta ja laajennuksesta

Yleistä:

Inarin Luonnonystävät ry (myöh. yhdistys) kiittää saamastaan mahdollisuudesta lausua ko. ehdotuksesta.

Yhdistys on pettynyt tapaan, jolla Kaunispään lakialuetta on viime vuosina rakennettu. Tunturin lakialueen etelä- ja lounaispuolelle aiemmin syntyneet revontulimajat eivät olleet alkuperäisen kaavaehdotuksen ja kaavaesityksessä näytettyjen havainnekuvien mukaisia, ja lopputulos on ollut inarilaisten ja alueen matkailijoiden tuomion saanut maisematuho, ja pelkästään Inarin kunnan matkailurakentamisen mainetta tahriva teko.

Kaunispään lakialueen pohjoiseen viettävä maisema on kuitenkin toistaiseksi saanut olla rauhassa, ja jättänyt Kaunispään alkuperäisestä matkailuimagosta merkittävän maisemallisen kokonaisuuden ehjäksi, niin ylhäältä kuin pohjoisestakin katsottuna.

Pohjoisrinteen tarveleminen on suuri virhe, ja johtaa todennäköisesti koko legendaarisen tunturin tarvelemiseen lopullisesti piloille.

Ikävintä tässä matkailurakentamisen suunnitelmassa on kuitenkin se, että se on aiempien kaavoituspäätösten vastainen suunnitelma.

Suunnitelma on yleiskaavan vastainen

Saariselän nykyinen yleiskaava on hyväksytty 2011, ja siihen on toki merkitty lakialueelle matkailupalveluiden alue 150 vuodepaikan kera. Yleiskaavassa matkailupalvelut on kuitenkin merkitty nykyisen näköalatornin kohdalle, kun taas nyt suunniteltu hotellirakennuksen kortteli on yleiskaavan rakennusmerkinnän ulkopuolella siitä itäkoilliseen.

Rakennussuunta on erityisen huono UK-puiston kaukomaisemassa. Jo nykyiset laen rakennukset näkyvät kaukomaisemassa irvokkaina, joten yhdistys ei usko mitenkään siihen, että lakialueelle onnistutaan rakentamaan enää mitään pilaamatta aluetta entisestään. Se näkyisi myös Urupään kohdalla nelostielle.

Kaavasuunnitelmassa edellytetään, että rakennukset ja tiestö tulee sovittaa huolellisesti maastoon siten, etteivät ne aiheuta maisemallista häiriötä. Yhdistys on jo menettänyt uskonsa siihen, etteikö tällaista tulisi aiemman lakialueen rakentamisen tapaan.

Ensisijaisesti Inarin kunnanvaltuuston kannattaisi keskustella siitä voidaanko jo nyt tehtyä lakialuetta ja maisemaa pilaavaa rakentamista purkaa ja siirtää muualle, ja unohtaa lisärakentaminen.

Kaunispää valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

Kaunispää on lisäksi valittu syksyllä 2021 Ylä-Lapin valtakunnallisesti arvokkaisiin maisema-alueisiin. Olisi irvokasta, että tätä tuoretta alueen käyttöpäätöstä rikottaisiin saman tien sijoittamalle maisema-alueen sisälle isokokoinen matkailurakennelmien rypäs.

Tämä maisemapäätös sekä yleiskaavan vastaamattomuus johtavat joka tapauksessa kaavaehdotuksesta valittamisiin, jotka todennäköisesti tulevat kaatamaan kaavaehdotuksen, vaikka se Inarin kunnanvaltuustossa hyväksyttäisiinkin.

Loppupäätelmät

Yhdistys esittää, että kunta ja maanhaltijana toimiva Metsähallitus luopuvat kaavaehdotuksesta, koska se johtaisi vain kaikkia osapuolia turhauttavaan valituskierteeseen.

Järkevintä on etsiä kyseiselle matkailurakennelmalle uusi ja korvaava sijaintipaikka, joka ei aiheuttaisi samanlaista maisemahaittaa, eikä sijaitisi valtakunnallisesti arvokkaaksi katsotun maisema-alueen sisällä.

Inarissa 16.12.2021

Inarin Luonnonystävät ry:n puolesta

Ilkka Roininen, pj

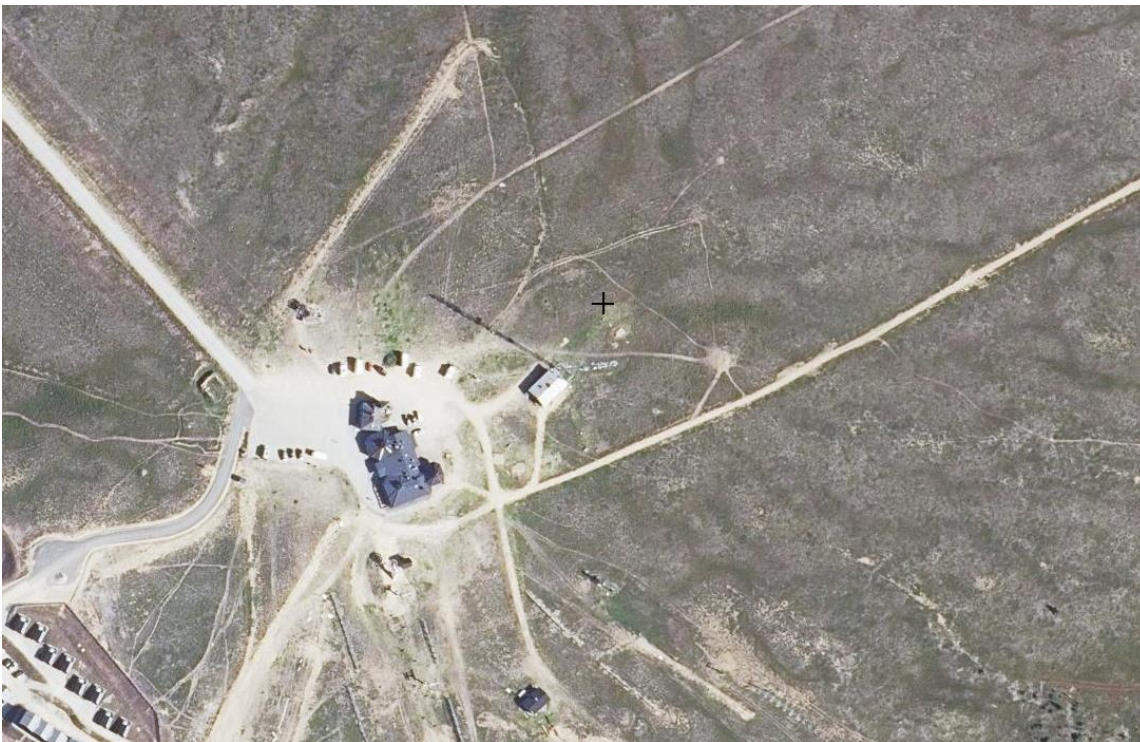
Vesa Luhta, siht

Telia Towers Finland Oy
Pasilan asema-aukio 1
00520 Helsinki

Inarin kunta
Tekninen lautakunta
Piiskuntie 2
99800 Ivalo
inari@inari.fi

Inarin kunta on esittänyt Telia Towers Finland Oy:lle lausuntopyynnön koskien Kaunispään asema-kaavan muutosta ja laajennusta Kaunispään pohjoispuolella. Kyseinen asemakaavan muutos ja laajennus on edennyt valmisteluvaiheeseen. Telia Towers Finland Oy on elokuussa 2021 kuuluttanut kaavoituksen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman käynnistymisestä.

Kaavaselostuksen mukaan kaavan tarkoituksena ja tavoitteena on laajentaa Kaunispään asema-kaava-aluetta yleiskaavan mukaiselle matkailupalvelujen alueelle, lisäksi osoitetaan mahdollisuus hotellirakennuksen sekä siihen liittyvien majoitusrakennuksien rakentamiseen sekä tutkitaan Kaunispään huipun pysäköintijärjestelyt. Kaunispään huipulla sijaitsee Telia Towers Finland Oy:n 50 metriä korkea harustettu ristikkomasto, jonka juurella sijaitsee myös laitesuoja. Masto laitesuoji-neen sijaitsee n. 0,85 hehtaarin suuruisella vuokra-alueella, kiinteistöllä 148-893-17-2 (Laanilan tutkimusalue, rekisteriyksikkölaji valtion metsämaa). Vuokrasopimus on alkanut 2002 ja päättyy 31.12.2032, vuokranantajana toimii nykyisellään Suomen valtio, hallinnoijana Metsähallitus.

Kuva 1: Ilmakuva Kaunispään huipulta. (lähde: Maanmittauslaitos / Kansalaisen karttapaikka)

Kaavaehdotuksessa esitetään maston alueelle EMT-aluetta, joka mahdollistaa maston pysyttämisen paikallaan. Maston ympärille on määritelty maston suoja-alue (v-1), jonka lisätiedoissa todetaan, että alueella liikkuminen tulee tarvittaessa estää aitaamalla tai muilla vastaavilla kulkua ohjaavilla rakenteilla. Suoja-alue rajoittuu osin kaava-alueen ulkopuolelle kortteliin 345 sekä luonnollisesti myös kaavoittamattomalle alueelle maston kaakon puolella. Suoja-alueen säteeksi on määritelty n. 75 m maston tyvestä katsottuna.

Jään kertyminen mastoon Eurokoodin mukaan: Mastojen aiheuttama jäävaara voidaan arvioida Eurokoodi-normiston perusteella. Putoavien jäiden varalle mastolle määritetään jäävaara-alue, joka ilmoitetaan etäisyytenä mastosta. Maston jäävaara-alue määritetään standardien ISO 12494 ja SFS-EN 1993-3-1 ja Suomen kansallisen liitteen (NA) mukaisesti. Mastolle määritetään jääluokka, jonka perusteella lasketaan jäävaara-alueen etäisyys mastosta. Jääluokka lasketaan mastopaikan ja ympäristön keskikorkeudesta 10 km säteellä sekä huomioidaan 2/3 maston korkeudesta. Tämä kuvaa jään kertymisen riskiä rakenteisiin. Mitä korkeammalla maastokohdalla masto sijaitsee ja mitä korkeampi masto on, sitä suurempi riski on jään esiintymiselle mastossa.

Kuvassa 1 on esitetty määritelmiä jäävaaraluokituksen turvaetäisyyksille. Taulukoista voidaan päätellä, että 75 metrin turvaetäisyys on Eurokoodi-normiston mukaisesti määriteltynä **suurin tarvittava etäisyys**, joka suojaetäisyytenä voidaan edellyttää. Telia Towers Finland Oy huomauttaa lausunnossaan, että nykyisen maston Eurokoodin-normiston mukaista jäävaaraluokitusta ei ole määritelty, vaan määrittäminen on tehty aiemman **Masto-ohje 1980:n** mukaisesti. Nämä normistot poikkeavat toisistaan. On siis mahdollista, että nykyinen masto sijoittuu korkeutensa puolesta jäävaaraluokkaan R7-R8, jolloin suojaetäisyys olisi maston korkeuden verran (50 m).

Jään putoaminen otetaan huomioon standardin ISO 12494 kappaleen 11 mukaisesti.

Taulukko 3. Jääkuormat ja k-kertoimet eri jääluokissa

Jääluokka	H (m)	g (kg/m)	k
R1	0 - 50	0,5	0,40
R2	50 - 100	0,9	0,45
R3	100 - 150	1,6	0,50
R4	150 - 200	2,8	0,55
R5	200 - 250	5,0	0,60
R6	250 - 300	8,9	0,70
R7	300 - 350	16,0	0,80
R8	350 - 400	28,0	0,90
R9	400 - 450	50,0	1,00

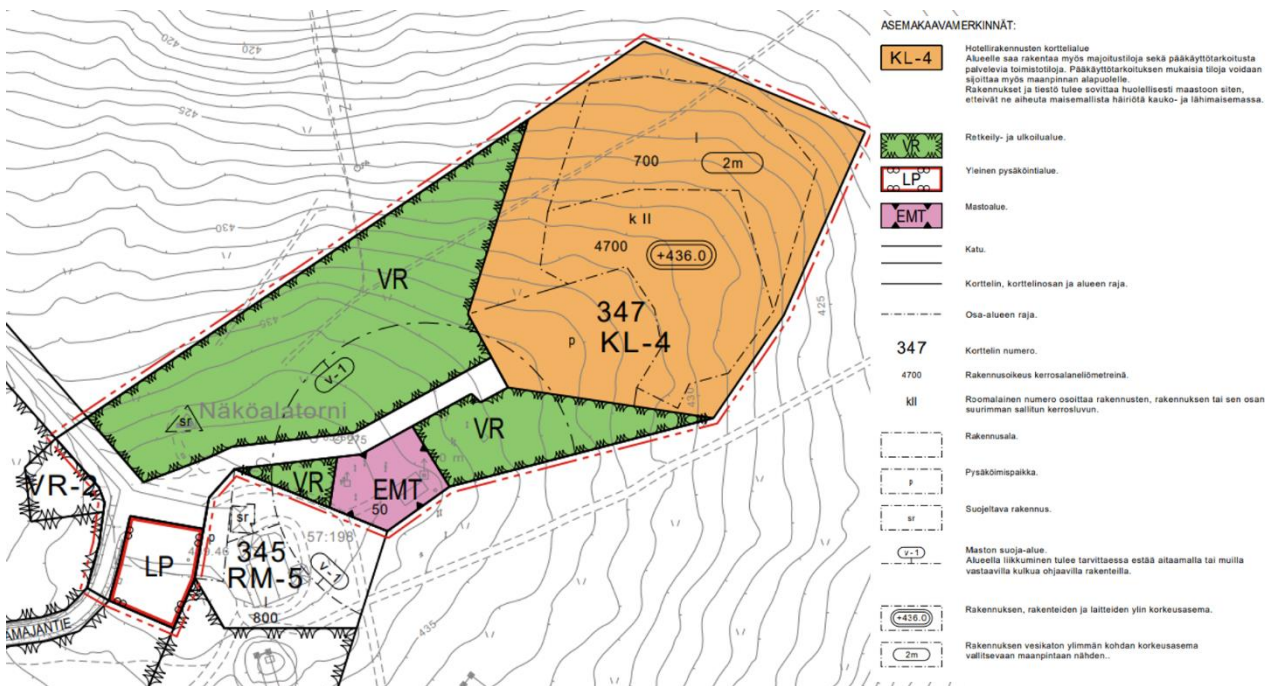
H on korkeus ympäröivän maaston tasolta, joka on 10 km etäisyydellä mastopaikasta olevan alueen keskikorkeus

Putoavien jäiden varalta mastolle määritetään jäävaara-alue, joka ilmoitetaan etäisyytenä mastosta. Maston jäävaara-alue määritetään standardin ISO 12494 mukaisesti maston korkeudesta ja jääluokasta riippuen seuraavasti:

Jääluokka	Suojaetäisyys maston juurelta
R0-R3	Ei yleensä tarvita
R3-R6	2/3 maston korkeudesta
R7-R8	Maston korkeuden verran
R9-R10	1½ kertaa maston korkeus

Kuva 2: Tietoa jääluokituksesta (lähde: <https://www.eurocodes.fi/ymn-kansalliset-liitteet/>)

Telia Towers Finland Oy huomauttaa kuitenkin, että alustavien tarkastelujen perusteella näyttää siltä, että masto jouduttaneen ikänsä puolesta uusimaan lähivuosina, jolloin masto nykyisten teknisten vaatimusten johdosta saattaa edellyttää nykyistä korkeampaa rakennetta. Tästä johtuen Telia Towers Finland Oy pyytää harkitsemaan jopa 100 metrin turvaetäisyyden käyttöä kaava-alueella, huomioiden *jääluokituksen korkeimmat luokat*.

Kuva 3: Kaava-alue (lähde: Inarin kunta, Kaunispään asemakaavan muutos ja laajennus, kaavaluonnos)

Nykyisen maston säilyttäminen nykyisellä paikallaan on alueen matkaviestinverkon toimivuuden kannalta erittäin tärkeää. Asemakaava-alue, kuten myös jo rakennettu ympäristö, palveluineen tarvitsee toimiakseen hyviä teleyhteyksiä, ja toimivat matkaviestinyhteydet ovat yhä tärkeämpiä alueen toiminnoille. Matkaviestintukiasemat ovat tärkeitä myös turvallisuuskäytökäyttöä huomioiden. Toimivat langattomat tele- ja datayhteydet takaavat nopeamman avun hätätilanteissa. Toimivat, nopeat ja kapasiteetiltaan riittävät data- ja teleyhteydet (4G- ja 5G-tekniikka) yhdessä niihin liittyvän infrastruktuurin kanssa ovat osa rakennetun ympäristön nykyaikaista infraa, ja mahdollistava laadukkaat data- ja puhelinpalvelut alueella.

Telia Towers Finland Oy lausuntonaan esittää seuraavaa kaavaluonnoksesta perustuen mm. edellä olleisiin seikkoihin:

Alueen kehittämisen ja siellä liikkumisen ja toimimisen kannalta on tärkeää, että maston säilyminen alueella on varmistettu EMT-aluemerkinnällä, jolloin maston pysyttäminen paikallaan on paitsi asemakaavan mukaista toimintaa, se mahdollistaa myös mastoinfran uusiminen tarpeen tullessa. Tältä osin Telia Towers Finland Oy:llä ei ole kaavaluonnoksesta huomautettavaa. Kuitenkin Telia Towers Finland Oy esittää, että suoja-alueen rajauksen etäisyyttä mastosta tarkastellaan uudelleen. Telia Towers Finland Oy toimittaa jäävaaralausannon etäisyyden tarkastelun tueksi ennen kaavaehdotuksen laatimista. Lisäksi kohteliaasti pyydämme tarkastelemaan ja mahdollisuuksien

mukaan poistamaan / määrittelemään uudestaan mahdolliset vaatimukset suoja-aluetta koskien. Telia Towers Finland Oy toteaa, että suoja-alueen aitaaminen / kulun ohjaaminen rakenteilla vaadittaessa ei ole tarkoituksen mukaista ottaen huomioon, että suoja-alueen halki on suunniteltu kulkevan mm. pysäköintialueelle johtava tie / katualue, jolloin vaatimus kulkua estävään taikka ohjaavaan rakentamiseen katsotaan olevan ristiriidassa asemakaavan toteutumisen ohjaavien merkintöjen kanssa (tie-/katulinjaus). Mikäli aitaaminen / kulkua ohjaavat rakenteet katsotaan tarpeelliseksi jättää asemakaavamerkintöihin ja -määräyksiin, Telia Towers Finland Oy esittää, että kulkuyhteys korttelin 347 KL4-alueelle ohjataan merkityn suoja-alueen (v-1) pohjoispuolelta.

Asiaa hoitaa Telia Towers Finland Oy:n osalta ja tarvittaessa antaa lisätietoja:

Elina Leukkunen
elina.leukkunen@rejlars.fi
p. 045 6700 547

Kunnioittaen

Telia Towers Finland Oy
Petri Suomalainen
FI Op Telia Towers Op FIN Site Management

Liitteet

- maanvuokrasopimus liitteineen
 - alkuperäinen karttaliite
 - kauppakirja
 - ilmoitus vuokranantajan muutoksesta
 - vuokra-alueen pinta-alan muutos
- Kiinteistötietojärjestelmän asiakirjoja
 - lainhuutotodistus
 - rasiustodistus
 - kiinteistörekisteriote